

VAKOK VILÁGA

LXXXI.
évfolyam
3. szám

2020.
március

  MAGYAR
  VAKOK ÉS GYENGÉNLÁTÓK
  ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

Rendezvények

- 3 Közösen a munkáért Bács-Kiskunban – Tagegyesületünk projektnyitó rendezvényén jártunk
- 4 Harmadszor ünnepeltük meg a magyar parasport napját
- 7 A tiflopedagógia múltja és jövője – Beszámoló a Bárczi Gyógyteáról

Házunk tájáról

- 9 Előremutató egyeztetés a látássérült ügyfelek banki ügyintézési tapasztalatairól
- 11 Az EU vizsgálja a fogyatékos utasok jogainak érvényesülését
- 13 A közigazgatási eljárásokat érintő fontosabb változások

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

- 15 Erdősné Onda Marica: Péntek 13.
- 19 A hangomat adom – Beszélgetés Lencsés Szilvi felolvasóval
- 21 Anekdoták híres emberekről 5
- 23 Versvilág – összeállította Árvay Mária
- 25 Harangi Emese: Ernőék márciusa

Első a család

- 28 Mit jelent számomra a Távszem alkalmazás? – Egy elégedett felhasználó tollából Ismerjük meg a mentorok munkáját
- 29 Beszélgetés Mali Attila Távszem mentorral
- 32 Beszélgetés Móricz Ádám Távszem mentorral
- 33 "Életfeladatom a könyvek által segíteni" – Bemutatkozik az MVGYOSZ új könyvtárosa
- 37 Gondolatok Szöllősi Ferenc munkásságáról

Tuti tippek, rövid hírek

- 40 Tájékoztató – Szünetelnek a személyesen igénybe vehető szolgáltatások
- 41 A zárva tartás alatt is vásárolhat az MVGYOSZ segédeszközboltjában
- 41 Két év alatt kétezer könyv
- 43 Módosult a rezsiutalvány felhasználhatóságának határideje
- 43 A SozialMarie társadalmi innovációs díj 2020-as jelöltjei között a Távszem
- 43 Frissült a Távszem alkalmazás
- 44 Kutyások figyelem!
- 45 Mi történt a kutyaiskolában?

Okosmorzsák

- 46 Optikai karakterfelismerés a Jaws programmal
- 47 Főképernyő elrendezésének testre szabása iPhone készüléken

Társas barangoló

- 47 Kapitány a fedélzeten 1. rész

Meghívók, közlemények, hirdetések

- 49 Pályázatot hirdetett a Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány
- 50 Érzékenyít a VGYKE
A Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesületének (VGYKE) közleménye

---

Rendezvények

Közösen a munkáért Bács-Kiskunban – Tagegyesületünk projektnyitó rendezvényén jártunk

A foglalkoztathatóságnak csak egy tényezője a fogyatékoság, az Auchan 4800 dolgozójából közel 350 megváltozott munkaképességű, egy segítő kutya és a Távszem is önállóságot ad a sikeres munkavállaláshoz – íme, néhány érdekesség a március 6-án Kecskeméten tartott projektnyitó rendezvényről.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete támogatást nyert el a Közösen a munkáért Bács-Kiskunban című projekt megvalósításához. A 2020-ban lezajló programot az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Nemzeti Fogyatékosügyi és Szociálpolitikai Központ (NFSZK) támogatja. A projekt célja a Bács-Kiskun megyében élő fogyatékos személyek munkaerőpiaci integrációjának elősegítése azáltal, hogy az egyesület személyes találkozásokra teremt lehetőséget a munkavállalók és munkáltatók között. A megyszerte megrendezendő eseményeknek fontos célja lesz az információnyújtás mindkét fél számára egyaránt.

A nyitó rendezvényen Hencz András, az egyesület elnöke mutatta be a szervezet történetét és szolgáltatásait. Ezt követte a rendezvénynek helyet adó Katona József Megyei Könyvtárral évtizedek óta fennálló szoros együttműködésüket megerősítő megállapodás ünnepélyes aláírása, majd kezdetét vette a nap szakmai része.

A projekt céljainak és tevékenységeinek ismertetését követően változatos tematikájú előadásokból kaphatott képet a nagy számban megjelent hallgatóság a megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek foglalkoztatásának aktuális lehetőségeiről, az azt támogató és korlátozó szabályozásról, a segítő technológiákról és szolgáltatásokról, valamint az érintettek személyes és szervezeti szintű tapasztalatairól és élményeiről.

A szakmai programban az MVGYOSZ számos ponton képviseltette magát. Dr. Nagy Sándor elnök a látássérült személyek munkaerőpiaci helyzetéről tartott tájékoztató és problémafelvető előadást. Dr. Nagyné Berke Mónika a Távszem szolgáltatást – mint a munkavállalásban a látássérültek önállóságot támogató rendszert – mutatta be. Németh Orsolya a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának pszichológiai tényezőiből szemezgetett előadásában, az elméleteket gyakorlati tapasztalatokkal támaszt-

va alá. A Vakvezetőkutya-kiképző Központ képviselőjében Gázsó Krisztina és Rózsa Kata mutatta be, miben segít egy négylábú társ a vak embereknek.

A munkáltatók képviselőjében az Auchan Magyarország HR-munkatársai ismertették a multinacionális vállalat foglalkoztatási tapasztalatait. Megtudtuk, hogy a hazánkban több mint 4800 főt foglalkoztató cég munkavállalói közül közel 350-en megváltozott munkaképességűek, nagy részük súlyosan fogyatékos személy. Fogyatékos munkavállalóik túlnyomó többsége hallássérült, de éppen a kecskeméti áruházukban két látássérült munkavállalót is foglalkoztatnak nagyjából egy éve.

Bemutakoztak a helyben működő segítő szolgálatok és partnerintézmények is. Így többek között megismerhettük a Vakok Állami Intézetének Bács megyében elérhető elemi rehabilitációs szolgáltatásait, a Kutyával Egy Mosolyért Alapítvány sokoldalú segítőkutya-képző tevékenységét, valamint a helyi támogató szolgálatot, a mozgássérültek megyei egyesületét és a megyei fogyatékosügyi tanácsadó feladatait is.

2020 folyamán összesen hat alkalommal, a megye hat városában (Kiskunfélegyháza, Lakitelek, Bácsalmás, Kiskőrös, Baja és Kalocsa) szervezik meg a megváltozott munkaképességű munkavállalók és az őket foglalkoztatni szándékozó munkáltatók találkozására lehetőséget biztosító eseményeket. Ezeken tájékoztató előadásokkal, saját élményes szemléletformáló programelemekkel és jó gyakorlatok bemutatásával várják az érdeklődőket.

Az MVGYOSZ munkatársai nemcsak figyelemmel kísérik a projekt előrehaladását, hanem aktívan részt is vállalnak annak végrehajtásában. A Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesületének ezúton is eredményes munkát és sok sikert kívánunk a program megvalósításához.

Németh Orsolya

Harmadszor ünnepeltük meg a magyar parasport napját

Idén már harmadik éve, hogy február 22. hivatalosan is a magyar parasport napja. A Magyar Paralimpiai Bizottság konferenciával és díjátadóval, a köznevelési intézmények országsszerte változatos parasport programokkal ünnepeltek.

Ötven évvel ezelőtt a Mozgásjavító Általános Iskola falain belül alakult meg a mai napig is aktívan működő Halassy Olivér Mozgásgátoltak Sportklubja. Az alapítás dátumát választották az ötletgazdák a magyar parasport napjának, amit a kormány 2017 decemberében határozatba foglalva ismert el.

Mivel a jeles nap 2020-ban szombatra esett, ezért február 21-én, pénteken zajlott a magyar parasport napja alkalmából szervezett események többsége, így a Magyar Paralimpiai Bizottság ünnepi konferenciája és díjátadója is. A

Magyar Sport Házában megrendezett eseményen a hazai parasport történetének számos fontos alakjáról emlékeztek meg. A „történelem” alakítói közül sokan személyesen is jelen voltak, így többek között az első paralimpiai aranyérmes magyar, Tauber Zoltán, Halassy Olivér lánya, Ilona néni, illetve számos egykori és jelenlegi paralimpikon és fogyatékossgal élő sportoló.

A Magyar Paralimpiai Bizottság elnöki tisztségét 2015 óta betöltő Szabó László ünnepi beszédében kiemelte, hogy eddigi eredményei közül a magyar parasport napjának kigondolására és megvalósítására a legbüszkébb. Ezen a napon nemcsak az olimpiai és paralimpiai bajnokok sírjait koszorúzzák meg és szakmai konferenciákon vitatják meg a fogyatékos emberek sportjának aktuális helyzetét, hanem komoly szemléletformáló tevékenységet is végeznek. Idén összesen 567 köznevelési és oktatási intézmény csatlakozott a Lélekmozgató című programhoz, melynek keretében az óvodások és iskolások a testnevelés órákon parasportokat próbálhatnak ki, fogyatékossgal élő sportolókkal és paralimpikonokkal találkozhatnak, vagy filmeket nézhetnek meg küzdelmeikről és sikereikről. Ez a fajta edukáció a Magyar Paralimpiai Bizottságnak is fontos feladata a sportdiplomáciai kapcsolatok megerősítése és az innovációknak a hazai parasportba való bevezetése mellett.

Sárfalvi Péter sportlétesítményekért és sportkapcsolatokért felelős helyettes államtitkár (EMMI) köszöntőjében arról tájékoztatót, hogy a kormány idén az elmúlt évhez képest megduplázott összeggel támogatja a magyar fogyatékos emberek sportját. Ennek a jelentős különbségnek feltehetően az az oka, hogy 2020-ban olimpiai év van, amikor a Magyar Paralimpiai Bizottság feladatai és költségei is megtöbbszöröződnek.

A rendezvény közönsége számos érdekes előadás során kaphatott betekintést a parasport komplex folyamatainak egy-egy szeletébe. Hiszen a

fogyatékos emberek sportja nemcsak a sporttudományhoz kapcsolódik szorosán, hanem a rehabilitációs szakmákhoz is. Nem véletlen, hogy a Testnevelési Egyetemen szakirányú továbbképzésként került megszervezésre az inkluzív sportoktató-képzés, az első évfolyam éppen a napokban vehette át oklevelét. Ugyancsak elképzelhetetlen a parasport nemzetközi sportdiplomácia és szponzoráció nélkül, a fogyatékos személyek befogadását elősegítő edukációnak pedig aligha van pozitívabb eszköze, mint a parasportokkal való megismerkedés lehetőségének biztosítása. A parasportnak az ép emberek sportjához hasonlóan van történelme és vannak hagyományai, még ha ezek kevésbé régre is nyúlnak vissza. Ezért is kapott jelentős hangsúlyt az eseményen az egykori paralimpikonok köszöntése, illetve a Halassy Olivér Sport Club történetének rövid bemutatása. A parasport persze még mindig nem jelent főállást és stabil megélhetést egyetlen magyar fogyatékos embernek sem, ezért arról is hallhattak az érdeklődők, hogy a sportoló fiatalok hogyan menedzselik karrierjüket a versenyzés mellett.

A Parasport a XXI. században című szakmai konferenciát Mike Peters előadása zárta. A Nemzetközi Paralimpiai Bizottság (IPC) ügyvezető igazgatója beszédében Halassy Olivér már-már emberfeletti teljesítményét méltatta. A gyermekként közlekedési balesetben egyik lábát elvesztett sportoló az épek között nyert olimpiai aranyat 1932-ben és 1936-ban is a magyar vízilabda válogatott tagjaként, ráadásként úszóként is az Európa-bajnoki címig jutott. Halassy Olivér sportsikerei és emlékezete sokat jelent a mai magyar parasportolóknak.

Mike Peters előadásában a mindenki érdeklődésére számot tartó legnagyobb világesemény, a 2020-as tokiói Paralimpia előkészületeit is ismertette. Elmondta, hogy soha ekkora érdeklődés nem övezte még a paralimpiai játékokat mind a nézők és az önkéntesek, mind pedig a média részéről. Egy olimpia és paralimpia mindig megváltoztatja a rendező ország viszonyulását a fogyatékosokkal élő személyekhez, már csak azért is, mert az eseményre létrejövő akadálymentes szálláshelyek, sport- és kulturális létesítmények, valamint a közösségi közlekedés az olimpia után a lakosságot, így a fogyatékos embereket is szolgálja.

Az eseményt a Magyar Paralimpiai Bizottság 2019-es díjainak ünnepélyes átadása zárta. A díjakat kiváló eredményt elért parasportolók és edzőik kapták, akik mind hisznek a magyar parasport napjának mottójában: „Fogyatékosnak lenni nem jelenti azt, vesztesnek lenni”.

Németh Orsolya

A tiflopedagógia múltja és jövője – Beszámoló a Bárczi Gyógyteáról

Az ELTE BGGYK idén immár hetedik alkalommal rendezi meg a Bárczi Gyógytea előadás-sorozatát, melyen a vendégek gyógytea mellett hallgathatnak meg szakmai élménybeszámolókat. A sorozat egyik alkalmán a tiflopedagógia és az MVGYOSZ tevékenységei kerültek terítékre.

Perlusz Andrea, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar dékánhelyettese nyitotta meg a február 6-án tartott szakmai délutánt, aki köszöntőjében elmondta, hogy 2020-ban a múlt és a jövő fényében szervezik meg a szakmai sorozatot, melynek jelen alkalma a tiflopedagógiát, azaz a látássérült személyek pedagógiáját járja körül.

Dr. Csocsán Emmy, az ELTE professzora, a Dortmundi Egyetem és más egyetemek vendégprofesszora, valamint a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége A Jövő Kilátásai program aktív munkatársa. A professzor asszony mindig nagy hangsúlyt fektet a közös gondolkodásra, és ez most is így történt, miközben pályafutása fényében bemutatta a tiflopedagógia általa felosztott korszakait Az Ophthalmodefektológiától a Távszemig címmel.

A dr. Méhes József által az 1950-es években írt Ophthalmodefektologia alpműnek számít, és fontos szerepet tölt be a tiflopedagógusok életében. A könyv az aliglátó és gyengénlátó gyerekek tipizálását fektette le, akkoriban egyedülálló módon. Méhes József a Vakok Iskolájának és Gyermekotthonának vezetője, valamint később a Tiflopedagógia tanszék vezetője volt. Szemlélete szerint a gyógypedagógia gyógyító nevelés. Bár abban az időben a szemléletet keményen bírálták, megvédte álláspontját. Tovább folytatta munkáját ebben az irányban, segítve a szakma kibontakoztatását. Méhes József támogatta a továbbtanulást és a szakmai napokon való részvételt, a kutatómunkát, a nyílt szakmai vitákat.

A folytatás vagy megújulás időszakát dr. Csocsán Emmy 1963-ra datálja, amikor is az osztatlan képzést felváltja a többszakos képzés. Ebben a korszakban jelentek meg a vak személyeket segítő digitális eszközök. Az Optacon (OPTical to Tactile CONverter – optikai és tapintható átalakító) az első eszköz volt az 1970-es években, melyet több vak személy még a mai napig használ. Ez a fajta fejlődés az „intellektuális éhhaláltól való megmenekülést jelentette” a látássérült személyek számára.

1972-ben létrejött a Debreceni Gyengénlátók Iskolája, ahol fogadták a gyógypedagógusokat, így Budapest mellett már Debrecenben is szerezhettek gyakorlatot. 1978-ban a budapesti Gyengénlátók Iskolájában elindult az

utazótanári megsegítés, melyet Debrecen is követ. Ezt a folyamatot a Gyógypedagógusok Egyesülete folyamatosan segíti.

A következő korszak a Látássérültek Pedagógiája Tanszék 1986-2000 közötti időszaka volt. 1986-tól dr. Csocsán Emmy vette át a tanszék vezetését. Ebben a korszakban nagy hangsúlyt kaptak a tudományos területek eredményei a digitális technika terjedésének köszönhetően. Az időszakban kezdetét vette a halmozottan sérült vak gyermekek nevelése és a felnőtt látássérültek elemi rehabilitációja. A professzor felhívta a figyelmet arra, hogy a szakma számára fontos információkat tartalmaz a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének 1998-ban megjelent jubileumi kötete.

2000-től megjelenik a látássérültek pedagógiája szakirány, ezt az időszakot az útkeresés jellemzi. Hiányoznak a gyakorlatban megjelenő tapasztalatok tudományos leírásai, rendszerezése, mely a jövőt jelentheti.

A kutatók és hallgatók segítségével létrejött az ISAR, mely egy tudástár a tiflopedagógiában. Így a megjelent tapasztalatok terjedni kezdenek, főleg a német nyelvterületen. A jövő kilátásai program is hasonló célokkal jött létre. A digitalizáció domináns jelenléte miatt szintén egy online vetületben valósult meg a tapasztalatok, információk terjesztése (<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/>), ami szükséges volt az integrációban megjelenő látássérült diákok egyre nagyobb száma miatt.

A kronológiai sorrendet az MVGYOSZ által létrehozott Távszem (<https://www.mvgyosz.hu/tavszem>) applikációval zárta a professzor, mely nagy lehetőséget hordoz magában a képzésben résztvevők számára is.

Rozemberczki Zoltán okleveles közgazdász és szoftverfejlesztő informatikus, az ELTE SHÜTI munkatársa és az MVGYOSZ Braille bizottságának elnöke előadásában a digitális eszközök jelentőségére hívta fel a figyelmet. A Brailab számítógép az 1980-as évek elején az információhiány leküzdését segítette elő, s egyben a látássérült személyek közötti kommunikáció eszköze volt. Jelenleg a matematikában tölthet be hasonló szerepet a LaTeX szoftver. A LaTeX sorfolytonos programozói nyelv, melyről az Infoalap által kidolgozott tananyagban lehet bővebben tájékozódni. Fontos kiemelni, hogy a LaTeX segítségével egy látássérült egyetemista sikeresen el tudja végezni a statisztikát az egyetemeken, nem kell felmentést kérnie.

Dr. Nagyné Schiffer Csilla gyógypedagógus, középiskolai tanár, egyetemi adjunktus tartotta a záró előadást Perspektívák címmel. Elmondta, hogy az integráció kulcsszereplői a pedagógusok, de a tanárképzés nem old meg mindent. Nagyon fontos a háttérmunka. A különböző tapasztalatok, kutatók, interjúk azt mutatják, hogy a gyógypedagógiai munka során a tanárok-

kal és a szülőkkel kiemelkedően fontos az együttműködés, és ezt figyelembe kell venni a szakma jövőtervezésében.

A gyors reagálás és könnyű elérhetőség nehézségekbe ütközik a jelenlegi utazótanári szolgáltatásban. Fontos lenne egy virtuális tudásközpont kialakítása, mely lehetővé teszi, hogy egy belső digitális rendszeren keresztül a gyógypedagógus átnézhesse és adaptálhassa a látássérült diák számára a tanár által elkészített feladatot.

A tartalmas előadások után felhívtam a jelenlévők figyelmét, hogy a közös gondolkozást A jövő kilátásai eseményein folytathatjuk. Van miről beszélni.

Puskás Anett

Házunk tájáról

Előremutató egyeztetés a látássérült ügyfelek banki ügyintézési tapasztalatairól

Több alkalommal is hírt adtunk arról, hogy az MVGYOSZ egyeztetést kezdeményezett az illetékes pénzügyi szervezeteknél a fogyatékossgal élő ügyfelekkel kapcsolatos MNB-ajánlás érvényesülésére vonatkozó tapasztalatok ismertetése céljából.

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) Fogyasztóvédelmi Igazgatóságával, valamint a Magyar Bankszövetséggel való találkozót a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége (MVGYOSZ) azért tartotta indokoltnak, mert – bár már több mint két éve hatályban van az MNB fogyatékos ügyfelekkel kapcsolatos bánásmódról szóló 4/2017. (III.13.) számú ajánlása – a látássérültek tapasztalatai mégis azt jelzik, hogy a banki, pénzügyi ügyintézés során az olykor pozitív, előremutató gyakorlatok mellett még mindig sok a nehézség és a megoldásra váró feladat.

A február elején megtartott egyeztetésen sorra vettük azon problémákat, amelyekkel a látássérült ügyfelek akár személyes, akár elektronikus ügyintézés alkalmával találkozhatnak. Ezek közül néhányat említve: felhívtuk a figyelmet arra, hogy a személyes ügyintézés során gyakran hiányzik az akadálymentes sorszámot kiadó, illetve ügyfélhívó berendezés; nincs dedikált ügyintéző, vagy egy dedikált, változatlan helyszínen lévő ügyintézési pont a látássérült ügyfelek részére; az ATM-ek nem vagy nem teljesen akadálymentesek, mivel nincs vagy hiányos a beszéd támogatás. Gyakran nem valósul meg az ajánlásban szereplő azon elvárás, hogy a pénzügyi szervezet a fogyatékos ügyfél kérése esetén az ATM-ből történő kifizetéssel azonos díj-

fizetés mellett teljesítsen részére pénztári kifizetést. Hangsúlyoztuk, még mindig gyakori, hogy nem fogadják el a látássérült ügyfél önálló eljárását, aláírását, továbbá a táblagépeken történő aláírás sokszor nehézséget okoz a látássérült ügyfeleknek. Természetesen az elektronikus, illetve a telefonos ügyintézés anomáliái is szóba kerültek.

A nehézségek ismertetése mellett javaslatokat is megfogalmaztunk. Kezdeményeztük például, hogy a bankok fogyatékos ügyfelekkel kapcsolatos stratégiájának, belső szabályzatának kialakításába, felülvizsgálatába vonják be a szövetséget is, illetve a nem megfelelő gyakorlatok ismertetése, kezelése érdekében legyen folyamatos kapcsolattartás az MGVYOSZ és az MNB között. Javaslataink között szerepelt, hogy a pénzügyi szervezetek olyan kapacitív képernyővel ellátott táblagépeket alkalmazzanak, amelyeken a látássérült ügyfél adott esetben keret használatával is aláírhat. Felhívtuk a figyelmet a telefonos fizetés, a biometrikus azonosítók alkalmazásának, az elektronikus személyazonosító igazolvány alkalmazási köre kiszélesítésének, valamint a digitális képernyők fejlesztésének, továbbá a telefonos ügyintézés fontosságára a látássérült ügyfelek ügyintézésével kapcsolatban. Hangsúlyoztuk, hogy sürgősen megoldást kell találni a látássérültek szerződéskötését érintő problémák körére, amelybe egyebek mellett beletartozik a szerződéstervezet otthon történő áttanulmányozásának támogatása, a szerződés felolvasásához adott esetben a Távszem szolgáltatás bevonásának engedélyezése, a látássérült ügyfelek önálló aláírásának elfogadása, stb. A tapasztalatok azt mutatják, hogy e témában még mindig nagyon fontos lenne az ügyintézők felkészítése, valamint az egységes gyakorlat kialakítása.

Mint ismeretes, előzetesen összegyűjtöttük a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos pozitív, illetve negatív tapasztalatokat, melyeket átadtunk az egyeztetés résztvevőinek, akiktől azt az ígéretet kaptuk, hogy továbbítják azokat az észrevételek által érintett bankok, bankfiókok részére.

Az MNB képviselői az egyeztetésen elmondták, hogy figyelemmel kísérik a nemzetközi jó példákat is (pl. számlakivonat hangfájlban történő megküldése), melyek az ajánlás majdani módosításába beépíthetők lehetnek, mint ahogy az MGVYOSZ, illetve a látássérültek tapasztalatait is figyelembe veszik az ajánlás módosítása során.

Az egyeztetés résztvevői további folyamatos együttműködésben állapodtak meg, az MNB részéről kapcsolattartót jelöltek ki, akin keresztül lehetővé válik a folyamatos kapcsolattartás a szervezetek között. A következő személyes találkozóra, egyeztetésre várhatóan idén szeptemberben kerül sor.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Az EU vizsgálja a fogyatékos utasok jogainak érvényesülését

Az Unió minden tagállamában vizsgálja az Európai Bizottság az utasok jogaira vonatkozó rendelet végrehajtását és az ezzel kapcsolatos problémákat. A magyarországi egyeztetéseken az MVGYOSZ munkatársai is megosztották tapasztalataikat, képviselve a látássérült utasokat.

Az Európai Bizottság Közlekedéspolitikai Főigazgatósága minden EU tagországban vizsgálja az európai utasjogok érvényesülését. Az országonként zajló egyeztetések során a bizottság képviselői a közlekedési szolgáltatók mellett meghallgatják az állampolgárok tapasztalatait is, köztük kiemelt figyelmet kapnak a mozgáskorlátozott és a látássérült személyek.

Az európai polgárok, mint utasok jogairól a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló 1371/2007/EK rendelet rendelkezik. Ez a jogszabály írja elő többek között az utasforgalmi létesítmények, járművek és szolgáltatások akadálymentesítésének, a fogyatékossgal élő és csökkent mozgásképességű utasok részére történő segítségnyújtás, illetve az akadálymentes utastájékoztató kötelezettségét, ami lehetővé teszi, hogy a fogyatékos személyek a többi utassal azonos szolgáltatásban részesülhessenek. A rendelet értelmében a tagállamok átmeneti mentességet kaphatnak bizonyos rendelkezések alkalmazása alól. Ugyanakkor ez a mentesség nem vonatkozik azon előírásokra, amelyek a fogyatékos személyek számára biztosítanak hozzáférést a vasúti közlekedéshez.

Az Európai Bizottság budapesti képviseletén február 10-én lezajlott egyeztetésen a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége (MVGYOSZ) mellett a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ) és a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége (FEOSZ) szakemberei vettek részt.

Az MVGYOSZ-t dr. Nagy Sándor elnök, Ollé Attila nemzetközi referens és Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos képviselte az egyeztetésen. Felszólalásukban megerősítették azt az általános tapasztalatot, miszerint Magyarország az EU-s jogszabályok hazai jogrendbe történő implementációjában általában élen jár, ám a megvalósítás tekintetében már egyáltalán nem tartozunk az élmezőnyhöz. A vasúti közlekedés során a MÁV szinte kizárólag a mozgássérült utasok kapcsán értelmezi és alkalmazza az utasjogi rendeletben foglaltakat, látássérült személyek részére szervezett módon nem biztosítanak segítséget sem az állomásokon, sem a vonatok fedélzetén. Az utazást megkönnyítő, pl. a jegyvásárlást és a menetrendi információk megszerzését lehetővé tevő honlapok és mobil applikációk egyre inkább

támogatják a látássérült utasok önálló informálódását, az állomások és megállóhelyek akadálymentesítése azonban még igencsak távlati cél, amit a MÁV egy több mint harmincéves stratégiában határozott meg. A Volán társaságoknál még rosszabb a helyzet, ott az akadálymentes utastájékoztató esetlegesen működik, mindenki számára hozzáférhető online jegyvásárlásra pedig egyáltalán nincs lehetőség. Az utasjogi rendelet előírja a személyszállításban dolgozók képzését is annak érdekében, hogy szakszerű segítséget nyújtsanak a fogyatékos utasoknak, ám a szövetség tapasztalatai szerint ez a fajta segítség teljesen esetleges, annak megléte vagy hiánya elsősorban a személyzet adott tagjának hozzáállásán múlik.

Az MGVYOSZ szerint elfogadhatatlan az utasjogi rendelet alkalmazása alóli mentesség „folyamatos”, 5-5-évenkénti meghosszabbítása. A legutóbbi állapot szerint 2024 decemberéig élvez mentességet hazánk a kötelezettségek teljesítése alól.

A MEOSZ jogásza elsősorban a súlyosan mozgássérült, kerekesszékekkel vagy elektromos mopeddel közlekedő személyek vasúti és autóbuszos közlekedésben tapasztalt nehézségeire hívták fel a figyelmet. Álláspontjuk szerint a segítségnyújtás igénylésére előírt, az utazás időpontját 48 órával megelőző határidő nemcsak az érintettek emberi méltóságát, hanem az egyenlő hozzáférés követelményét is súlyosan sérti, gyakorlatilag ellehetetleníti a spontán utazásokat. Ezen időtartam radikális csökkentését évek óta sürgetik. A másik fő probléma esetükben az elektromos kerekesszékek és mopedek elszállításának megtagadása, ami szintén jelentősen beszűkíti a mozgássérült személyek mobilitási lehetőségeit. A bizottság képviselője szerint a problémát ebben az esetben az is okozza, hogy a rendelet segédeszközként csupán a kerekesszéket nevesíti, tehát könnyen értelmezhető úgy, hogy az egyéb eszközökre nem vonatkozik.

A MEOSZ és az MGVYOSZ együttesen jelezték a bizottság felé, hogy a közlekedési társaságoknál elindult ugyan a személyzet szemléletformáló képzése, ám abba az érintett személyek képviselőit nem vonják be, legfeljebb a tananyagokhoz kérnek tőlük információt. Így nem is lehet tudni, milyen konkrét tudástartalmakat kapnak a buszvezetők, jegyvizsgálók vagy jegypénztárosok velük kapcsolatban. Ezen képzések tartalmi követelményeit a bizottság szerint is szabályozni és egységesíteni szükséges.

A FEOSZ szakértője általánosságban elmondta, hogy a magyar utasok panaszkezeléssel és kártérítéssel kapcsolatos jogtudatossága európai viszonylatban alacsony szintű. Több olyan esetet ismertetett, mikor a repülőjáratok jelentős késését vagy kimaradását elszenvedett utasok számára nem

volt nyilvánvaló, hova fordulhatnak az adott légitársaságnál panaszuk kivizsgálásáért és kártérítésért. Tapasztalata szerint ezek az eljárások túlbonyolítottak, kizárólag írásos úton hozzáférhetőek és nem felhasználóbarátok. A bizottság munkatársai is utaltak arra az Eurobarometer által végzett felmérésre, miszerint a magyar utasok tudatossága a leggyengébbek között van az Unióban.

Az Európai Bizottság Közlekedéspolitikai Főosztályának képviselői tájékoztatták az egyeztetés résztvevőit, hogy a vizsgálat nagyjából egy hónap múlva nyilvános online konzultációval folytatódik, melynek során ismét várják majd az érdekképviselők észrevételeit és javaslatait.

Németh Orsolya

A közigazgatási eljárásokat érintő fontosabb változások

Tavaly év végén több, jelentős változást hozó ún. salátatörvényt is elfogadott a parlament, melyek részben már most is alkalmazandók, vagy hamarosan hatályba lépnek. Ezek közül ismertetjük az olvasóink számára legfontosabb jogszabályokat.

Az említett változások lényegében az egyfokú közigazgatási eljárások kialakítását, illetve az eljárások egyszerűsítését célozták.

Egyfokú eljárás

Az egyfokú közigazgatási eljárás kialakítása gyakorlatilag annyit jelent, hogy a hivatal döntése (ami többnyire határozat, néha végzés) ellen most már fő szabályként nincs lehetőség fellebbezni, azaz másodfokú eljárást a hatóság – néhány kivételtől eltekintve – nem folytat le. Ennek következtében, aki nem ért egyet az ügyében meghozott döntéssel, az közigazgatási per indításával közvetlenül a bíróságtól kérheti annak felülvizsgálatát.

Ez vonatkozik – egyebek mellett – a különféle ellátások ügyében hozott határozatokra is, legyen az akár fogyatékosági támogatás, nyugellátás, családtámogatási ellátás vagy a megváltozott munkaképességűeknek járó ellátás, stb. ügyében született döntés.

Fontos azonban felhívni a figyelmet arra, hogy – a fellebbezéssel ellentétben – a keresetlevél előterjesztése általában nem befolyásolja a támadott döntés hatályosulását, azaz pl. egy ellátás megszüntetéséről rendelkező határozatot a keresetlevél benyújtása ellenére is végre kell hajtani, a folyósító szerv az ellátás folyósítását ilyenkor ténylegesen is megszünteti. Ebben az esetben megoldást jelenthet, ha az érintett a keresetlevél benyújtásával egyi-

dejűleg azonnali jogvédelem keretében a bíróságtól kéri a halasztó hatály elrendelését. Ez a példa szerinti esetben azt eredményezi, hogy a halasztó hatály engedélyezése esetén az ellátás megszüntetése nem hajtható végre a bíróság döntéséig.

Megszűnnek a munkaügyi bíróságok

Március 31-étől megszűnnek az eddig a közigazgatási ügyekben eljáró közigazgatási és munkaügyi bíróságok, ügyeiket azok a törvényszékek veszik át, amelyek közigazgatási kollégiummal rendelkeznek. Ez gyakorlatilag annyit jelent, hogy a közigazgatási döntések elleni perben az elsőfokú eljárást április 1-jétől – illetékességtől függően – a Fővárosi, a Budapest Környéki, a Debreceni, a Győri, a Miskolci, a Pécsi, a Szegedi vagy a Veszprémi Törvényszék folytatja le, a többi törvényszék közigazgatási perekben nem jár el.

Április 1-jétől a munkaügyi perekben is a törvényszékek járnak el első fokon, azonban ilyen esetben már nemcsak a fentebb felsorolt, hanem – illetékességtől függően – bármelyik törvényszék eljárhat.

Az eljárások egyszerűsítését célzó rendelkezések

Jó hír, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény módosításával az alanyi közgyógyellátásra jogosultság időtartama kettőről négy évre, a normatív közgyógyellátásra jogosultság időtartama pedig egyről kettő évre nőtt, vagyis a jogosultság ismételt vizsgálatára csak ezen időszakok lejártát követően kerül sor.

A nyugdíjtörvény módosításával némileg egyszerűsödött a biztosított, illetve volt biztosított biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyaira és kereseteire, jövedelmeire vonatkozó nyilvántartásba bejelentett adatok egyeztetésére irányuló ún. egyeztetési eljárás. Mostantól ezt az eljárást a nyugdíjbiztosítási szerv hivatalból csak egy ízben, az érintett személy öregségi nyugdíjkorhatárának betöltését megelőző három éven belül folytathatja le. A biztosított, illetve volt biztosított viszont ezután is kérelmezheti ilyen egyeztetési eljárás lefolytatását, akár évente is.

A családok támogatásáról szóló törvény módosítása alapján, ha a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek állapota véglegesnek tekinthető, akkor 18 éves koráig újabb vizsgálat, illetve igazolás nélkül folyósítható vele összefüggésben folyamatosan a magasabb összegű családi pótlék.

Az Mmtv. alapján az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt évről tíz évre változott az az időtartam, amelyen belül a rokkantsági ellátásban

részesülő személynek az egészségi állapotra vonatkozó felülvizsgálatot már nem kell elvégeznie.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

Erdősné Onda Marica: Péntek 13.

Munkatársnőm hosszasan sorolja, milyen peches mostanában: elaludt, elkésett, elhagyta, összetörte, kiborította... majd ezzel búcsúzik:

- Te jó ég! Ha eddig ilyen szerencsétlen voltam, mi lesz holnap? Te is nagyon vigyázz magadra!

- Miért, mi lesz holnap? - kérdezem felcsigázva.

- Hát... péntek 13. - válaszolja kétségbeesett hangon.

- Nekem az is olyan nap lesz, mint a többi, nem vagyok babonás. - mondom mosolyogva.

Másnap reggel, egy nyugtalan éjszaka után fáradtan ébredek. Csipognak a madarak, járnak az autók, tehát egészen biztosan reggel van. De vajon hány óra? Az éjjeliszekrényen lévő telefonomért nyúlok, lenyomom a billentyű kombinációt, mire a Talks program bemondja a pontos időt: 6 óra 48 perc.

Ezek szerint van még komoly 12 percem, hogy összeszedjem magam. Hátamra fordulok, kinyújtózom, lazítok, pozitív gondolatokat futtatok át biológiai computeremen. Már kezdem jól érezni magam, amikor megszólal a telefon ébresztője. Kellemes lány dallam, mégis úgy rándulok össze tőle, mintha áram ütött volna meg. Nyúlok a telefonért, hogy elnémítsam, de leverem. A koppanásból hallom kb. hol landolt a szőnyegen, igyekszem elérni, mielőtt Bogi készségesen kezembe nyomná, persze csupa csulásan.

Manőver sikeresen végrehajtva, én győztem. Telefon végre csendben a helyén, én meg gondolatban belevigyorgok a péntek 13 arcába.

- Majd megmutatom én ennek a babonának, hogy nem tolhat ki az ember lányával csak azért, mert tizenharmadika éppen péntekre esik. Csak azért is jó napom lesz, elvégre utolsó munkanap, végre jön a hétvége, és jön haza az én egyetlen gyermekem a kollégiumból. Gondolatban bocsánatot kérek, hiszen egy majdnem 20 éves ifjút már nem illik „gyermeknek” titulálni.

A tőlem megszokott hévvel rugaszkodok neki a teendőknek. A fürdőszobában végképp felébredek, no nem a hideg víztől, hanem attól, hogy a fésűt elejtem és amikor lehajolok érte, homlokom hangos koppanással találkozik a

kád szélével. Nagy levegőt veszek, de azért sem mondok semmi illetlent, végül is annyira nem fájt és a fésűt sem kellett sokáig keresnem, elsőre odanyúltam, mintha láttam volna. Szemezek a tükörrel, vajon meglátszik-e ez a kis baleset, de a tükör megőrzi magának a titkot. Így minden eshetőségre felkészülve homlokomba fésülöm a frufumat, és lakkal rögzítem. Bepermetezem magam kedvenc parfümömmel, amitől ismét jó kedvem kerekedik. Rámosolygok elképzelt tükörképemre és hangosan kimondom:

- Csak azért is jó napom lesz! Nem engedem, hogy egy ostoba babona hasson rám.

Kutyáim az ajtó előtt sorakoznak, kiengedem őket az udvarra, majd átlibbenek a konyhába, kávé és reggelit készíteni. Csábító illattal csurog a kávé a kiöntőbe, amikor kikapom a virslit, a mustárt és a tejet a hűtőből. Megint erősebben hat a gravitáció, a virsli a földre pottyan. Ezen már meg sem lepődök, vidáman konstátálom, hogy a vákuumcsomagolásnak nem árt, és mekkora szerencse, hogy nem a mustáros üveg, vagy a felbontott tejes doboz csúszott ki a kezemből. A lehajlás is rutinosan megy már, nem feledkezek meg sem az asztról, sem a székekről. Ennek köszönhetően, hamarosan tányéron sorakoznak a virslik, majd süttetik kicsit a hasukat a mikróban.

Közben fél füllel konstátálom, hogy férjem is megkezdte a vándorlást a fürdőszoba felé. Nem csoda, olyan csörömpöléssel vagyok, mintha üzemi étkeztetésen dolgoznék.

Végre leülünk reggelizni, közben kedélyesen beszélgetünk. Miről-másról, mint az ilyen buta babonákról, mint ez a péntek 13 is, aminek semmi alapja nincs.

Maradt előző napról gyümölcsleves, a rakott krumplihoz is előkészítettem a hozzávalókat. Egyenletes ritmusú kopogással jelzi a tojás, hogy a víz buborékol alatta, a krumpli egy másik fazékban csendes belenyugvással várja, hogy készre főjön. Imi a kolbászt karikázza, én a megfelelő jénai tálat keresem. Minden a legnagyobb rendben!

Legalábbis egészen addig így gondolom, míg rétegeződnek a finomságok, tejföl is kerül az éték tetejére, már csak a süttőt kellene begyújtani. Nem gond. Vagy mégis? Már az ötödik gyufát töröm ketté eredménytelenül.

- Egyre silányabbak ezek a vackok. - mondom árnyalatnyi ingerültséggel.
- Segítsek? - Kérdezi Imi, de addigra lobban a láng és halk duruzsolással melegedni kezd a süttőtér.

Férjem elköszön, még elszalad egy zsák kutyatápért és talán a patika is belefér az időbe munkakezdés előtt. Amíg elkészül az ebéd, romeltakarításhoz fogok. Mosogatás után letöröm a pultot meg az asztalt, mire hangos

csörömpöléssel csattan mögöttem egy tányér. Mi a szösz! De hát ott sem voltam! A mosogató tálcájáról csúszott le egy kistányér, de csodák csodájára egészben maradt. Elöblítem és leghátulra teszem, nehogy megint a frászt hozza rám.

Azt hiszem, szívok egy kis friss levegőt. Mire kabátot kapok, hallom, hogy kutyáim heveskednek a kerítésnél, tehát feltétlenül szükséges rendet teremtenem. A postás érkezett meg, de nekünk semmit sem hozott.

Labdázok kicsit Bogival és Zinával, majd kifésülöm őket. Már majdnem kész a kozmetikázás, amikor a kefe kifordul a kezemből. Bogi lelkesen felkapja, és ahogy felemeli kobakját, hogy átnyújtsa a zsákmányt, összefejejük. Mindig megféledekzem arról, hogy egy apportos labrador mellett nem feltétlenül kell azonnal lehajolni és keresgetni a bujkáló tárgyakat. Naná, hogy Boginak pont olyan kemény a feje, mint a kád, és pont ott érinti a homlokomat, ahol a kád is. Könnybe lábad a szemem, de mosolyogva megdicsérem, amiért felvette a kefét. Jutalomfalatot varázsolok elő a zsebemből, és felajánlom a cserét. Nyitott tenyerembe teszi a kefét, majd olyan hevesen kap a falatért, hogy megharapja az ujjamat. Elszakad a cérna, összeszidom, és lehangoltan beviharzok a fürdőszobába kezét mosni. Míg folyik a kezemre a jó meleg víz, bekúszik orromba az íncsiklandozó illat a konyhából. Pillanatok alatt elpárolog a rosszkedvem. Két törlőruhát is összehajtok, nehogy megsüssön az edény, amikor kihúzom a sütőből, hogy „szemügyre vegyem”. A srácok szokták mondani, hogy nekem tűzálló kezem van, mert mindent az ujjaimmal nézek meg. A rakott krumplit késznek minősítem, de óvatlanul hozzáérek a sütő felső széléhez, így bebizonyosodik, hogy minden hiedelem ellenére, mégsem tűzálló a kezem, legalábbis a csuklóm egészen biztos, nem. Az Irix spray elfogyott, így házi praktikákhoz folyamodom. Azt olvastam, hogy lisztet kell szórni az égett bőrfelületre. Minden rosszban van valami jó, most legalább kiderül, hogy működik-e, vagy ez is hülyeség, mint a péntek 13...

A csuklómról gyorsan meg is feledkezek, amikor a telefonom kérésemre közli, hogy 9 óra 37 perc. Bogit öltöztetem, közben gyors leltárt készítek: sütő elzárva, telefon, kulcs, táska, napszemüveg; minden megvan? Berohanok, hogy rögeszmés kézmosási rituálénak eleget tegyek, felkapom a kikészített poncsómat, hiszen amikor kint voltam a kutyákkal, olyan kellemesnek éreztem a hőmérsékletet, hogy a kabátot átmenetileg száműztem a mai napi öltözetemből. Még egyszer ellenőrzöm a sütő gombját, majd a táskámmal a vállamon távozok a lakásból. A bejárati ajtónál eszembe jut, hogy megfélekeztem Bogiról, aki jól kezeli szétszórtságomat és kérés nélkül is lépdel utá-

nam. Zina méltóságteljesen fekszik a szőnyegén, nem lábatlankodik előttem, amikor látja, hogy késésben vagyok. Szerintem még örül is neki, hogy végre csend borul a házra és békésen uralhatja az udvart, amíg mi elveszünk az utcák idegesítő forgatagában. Fordul a kulcs a zárban, már a kapunál vagyunk, amikor sűrű permet csapódik arcomba. Na ne! - csúszik ki a számon hangosan, pedig esküszöm, nem szoktam magamban beszélni, bár ma már másodjára teszem.

Mérlegelem a helyzetet, de sajnos elég intenzíven esik ahhoz, hogy megússzam szárazon a munkahelyemig. Bevállalom az elkészést, de visszafordulok. Kutyámat leültetem a teraszon, az ajtónyitást vakkantással méltató Zinát figyelmen kívül hagyva berontok a lakásba, a fotelra dobom a poncsót és kifelé menetben kapom magamra a dzsekimet. Miközben az ajtót zárom, szeretném felhívni a munkahelyemet, és bejelenteni, hogy technikai okok miatt Marica a mai nap üzemképtelen. Sajnálatraméltó, hogy ki lehet ezt írni a liftre, mozgólépcsőre, WC-re, de nekünk, a törzsfejlődés csúcsán lévő embereknek nem lehetnek ilyen kiváltságaink.

Nincs idő további eszmeftuttatásokra, sietősen szedjük a lábunkat a rendelő felé. A zebránál viszonylag hosszú ideig várakozunk, most csak azért sem állnak meg az autósok, pedig ez nem jellemző, általában át szoktak engedni bennünket. Úgy tűnik, ma mindenki siet. A rendelőben Marcsi bosszúsan fogad:

- Ugye mondtam neked tegnap, hogy péntek 13 szerencsétlen nap?
- Miért, elkéstünk? - kérdezem, de közben Braille-órámon észzelelem, hogy sikerült végszóra, vagyis éppen tíz órára beérkeznünk. Ennek tudatában félreteszem minden kellemetlen érzésemet, és évődve folytatom:
  - Még szerencse, hogy nem láttunk fekete macskát útközben. - nevetek rá, miközben próbálom szalonképessé tenni magam.
  - Veled még bosszankodni sem lehet rendesen - vigyorodik el ő is.

Tulajdonképpen nem is értem, miért kellene bosszankodni? Ha ma csütörtök lenne, vagy 14-e, akkor is megtörténtek volna ezek az apróságok, csak épp nem lenne mire ráfogni. Vagy akkor kénytelenek lennénk belátni, hogy a legtöbb bosszúság a saját figyelmetlenségünk, kapkodásunk eredménye!

A zúrós reggel után, egész nap nem történt semmi különleges. Megszokott rutinnal peregték az események. Hazafelé már az eső sem áztatott, vicces, hogy ugyanannál a zebránál az első autós átengedett bennünket, amit egy igazi fogpaszta mosollyal köszöntem meg. A kései ebédünk családi hangulatban, sok nevetéssel fogyott el, és kivételesen finom volt.

Este lefekvés után, amikor végiggondoltam a nap eseményeit, még egyszer eszembe jutott a péntek 13. Tudom, hogy kizárólag hangulattól és lelki

beállítottságtól függ, hogy ezt a napot pozitívan, vagy negatívan értékelem. Kétségtelenül nem volt remek napom, de ha már itt tartunk, a tegnapiról is tudnék mesélni... Azt pedig igazán nem foghatom a péntek 13-ra.

A hangomat adom – Beszélgetés Lencsés Szilvi felolvasóval

Száznál is több könyvet köszönhetünk Szilviának, regények, mesék, tanulságos történetek születtek meg felolvasása nyomán. Ismerjük meg őt közelebbről!

- Kérem, mondjon nekünk pár szót magáról, elfoglaltságairól, kedvenc időtöltéseiről, stb.

- Lencsés Szilvi vagyok, három gyermek édesanyja. Csömörön élek a családommal. A helyi általános iskolában dolgozom alsós osztályfőnökként, felsőben pedig matematikát tanítok. Ezen kívül a csömöri Német Nemzetiségi Önkormányzatban is dolgozom alelnökként. Szeretem a természetet, óvom a környezetem. A családom számára szívesen főzök itthon szappant, házi mosószert, ha időm engedi különböző növényi kivonatokat, kencéket készítek.

- Mik azok a tulajdonságok, melyek leginkább jellemzők önre?

- Szeretem a gyerekeket, szeretek velük dolgozni. Hiszem, hogy minden gyermek egy egyedi csoda, tele lehetőségekkel. Nekünk, pedagógusoknak az a feladatunk, hogy megőrizzük bennük természetes kíváncsiságukat, és terelgessük őket az újtjukon. A tanítás során lehetőségünk van a gyerekektől tanulni, akik még tiszták és ártatlanok, és tükröt tartanak felénk. Ha fejlődni akarunk, csak bele kell nézni ebbe a tükörbe.

Gyermekkorom óta szeretek olvasni. Mindenevő vagyok, sokféle téma felkelti az érdeklődésemet. Szívügyemnek tekintem, hogy tanítványaim megtanuljanak és megszeressenek olvasni. Igyekszem a kortárs írók munkásságát figyelemmel kísélni, hogy a klasszikus irodalom mellett a mai írók könyveit is megismerjem.

- Hogyan került kapcsolatba a Bodor Tibor Kulturális Egyesülettel?

- Öt évvel ezelőtt, egy akkori tanítványom édesanyjával, Bihari Rékával kezdtük el a Kulturális Összeesküvés mozgalmunk keretén belül értékmegőrző és értékteremtő tevékenységünket. Első évben az iskolai könyvtár könyvvállományának bővítését tűztük ki célul, majd a helyi óvodának is gyűjtöttünk könyveket. Réka azóta kedves barátom lett. Tőle hallottam először a Bodor Tibor Kulturális Egyesületről. Az ő javaslatára a tavalyi évben a

Vivicittán meghirdettük a „VAKmerő kihívás: Hangoskönyv a Te hangoddal” akciót. Az volt a célunk, hogy népszerűsítsük az egyesületet, és gyarapítsuk a felolvasók tábort. Közben mi magunk is elkészítettük próbafelvételünket, és mindketten sikeresen vettük az első akadályt. Azóta aktív felolvasók vagyunk.

- Milyen könyveket olvas fel szívesen?

- Mivel pedagógus vagyok, az a célom, hogy a vak gyermekek számára minél több gyermek és ifjúsági irodalom elérhető legyen a hangoskönyvtárban. Ezért szívesen olvasok fel mesekönyveket, gyermek- és ifjúsági regényeket. A tavalyi évben kb. 60 könyvet olvastam fel, amelyek többsége már hallgatható. Vannak közöttük rövidebb történetek, és felnőtteknek szóló regények is.

- Milyen támogatást kap az egyesülettől?

- Nagyon sok támogatást kapok az egyesülettől. A csatlakozás után az egyesület elnökétől, Puskás Kata Szidóniától és az alelnöktől, Helle Maximilliántól is pozitív visszajelzéseket kaptam, amelyek átsegítettek a kezdeti bizonytalanságon. Az első körben jutottam diktafonhoz, ami megkönnyíti az otthoni munkát. A havi felolvasó találkozónkon lehetőségünk van kérdezni, megbeszélni a felmerülő problémákat. Az egyesület Facebook csoportjában is csupa segítőkész emberrel találkoztam. Büszke vagyok arra, hogy ehhez a nagyszerű csapathoz tartozhatok.

- Látássérült hallgatókkal tartja a kapcsolatot?

- Igen. Maxival, Annamarival, Ildikóval rendszeresen beszélünk személyesen, telefonon vagy interneten.

- Van-e olyan könyv az életében, amely meghatározó jelentőségű és miért?

- Sok könyv volt meghatározó az életemben, talán választani se tudnék közöttük. Ha mégis ki kell emelnem egy olvasmányt, akkor William Golding: Legyek ura című könyvét emelném ki. 16 éves koromban olvastam, amikor az ember a legbefogadóbban áll a világ dolgaihoz, és mélyen megérintett a szigeten rekedt gyerekek viselkedése, jelleme.

- Részt vett már látássérültek mindennapjait bemutató rendezvényen?

- Már gyermekkoromban kapcsolatba kerültem látássérült emberekkel. Édesanyám szabadidejében Braille-írógéppel másolt vakok számára könyveket. Én is megtanultam a Braille-ábécét, és lassan, betűzgetve képes vol-

tam elolvasni a jeleket. Mióta pedagógus lettem, fontosnak tartom, hogy tanítványaimat elfogadásra, megértésre, segítségnyújtásra neveljem. Ezért minden osztállyal elmegyünk a Láthatatlan kiállításra, hogy egy kicsit megtapasztaljuk a látássérültek életét.

- Mit üzen az olvasóknak?

- Minden felolvasáskor arra gondolok, hogy a könyvem majd valaki örömmel hallgatja meg egyszer. Ezért a felolvasás alatt hihetetlen szeretettel telik meg a lelkem. Azt kívánom az olvasóknak, hogy hallgatáskor ők is érezzék lelkükben ezt a szeretetet.

Szerintem, mindannyian, akik a felolvasását hallgatjuk, érezzük ezt a szeretetet és lelkesedést. Köszönjük!

Árvay Mária

Anekdóták híres emberekről 5

Csak a szokásos

G. B. Shaw híres volt szarkasztikus megjegyzéseiről. Egy alkalommal régi hölgyismerőse panaszkodott az írónak:

– Tegnap a jósnőm azt tanácsolta, hogy este menjek el a kaszinóba, tegyem meg a születési évemet, és nagy pénzt fogok nyerni. El is mentem, de egész este vesztettem.

Shaw tömören így válaszolt:

– Asszonyom, ezúttal nem kellett volna letagadni azt a szokásos tíz évet.

Aki másnak vermet ás...

A nagy színésznek egy darabban fel kellett olvasni egy levelet, ezért sosem tanulta meg a levél szövegét. A fiatal, kezdő színész, aki a levélhozó inast játszotta, úgy gondolta, megtréfálja híres kollégáját és a jelenetbe a megírt levél helyett egy üres papírt vitt be.

– Levele érkezett, nagyságos úr – nyújtotta át kaján vigyorral az összehajtogatott lapot.

A nagy színész széthajtogatta az üres lapot és szemrebbenés nélkül ezt mondta:

– Nincs nálam a szemüvegem. Fiam, felolvasná nekem?

Éjfél után

Volt idő, amikor egyes színházak szinte versengtek egymással abban, hogy melyikük tud hosszabb előadást tartani.

Egy nagy múltú prózai színházunkban egy klasszikus mű bemutatója úgy elhúzódott, hogy még éjfél után is javában tartott az előadás.

A közismert kritikus egyszer csak felállt – valamivel éjfél előtt – és kifelé indult a nézőtérről. A színház titkára rémulten szaladt utána:

– Még nincs vége az előadásnak!

A kritikus egy ásítást elnyomva kacsintott a titkára:

– Nekem csak mára szól a jegyem!

Szabad rablás

Miután Heltai Jenő nem kérhetett szabadalmat szellemes mondásaira, sűrűn érte az a „megtiszteltetés”, hogy ötleteivel mások neve alatt találkozott.

Naftalin című darabjának egyik próbájára magával vitte a Vígszínházba fiatal íróársát, és amikor a színpadon Hegedűs ajkán elhangzott egy elmés és kacagtató poén, az ifjú titán felsóhajtott:

– De kár, hogy ez a mondás nem nekem jutott eszembe!

Heltai megvigasztalta:

– Legyen nyugodt, fiatal barátom, fog ez a mondás még magának is eszébe jutni!

Aláírva

Wagnert sokan bírálták, támadták életében. Egy ízben éppen társaság volt nála, amikor a postás egy levelet hozott. A zeneszerző felnyitotta, s a papírlapon mindössze egyetlen szó állt: „Hülye”.

Wagner elnevette magát.

– Már sok olyan levelet kaptam, amelyet az írója elfelejtett aláírni, de ez az első, amelyben csak az aláírás szerepel.

Ötórai tea

Shaw nyomtatott meghívót kapott egyik hölgyismerősétől, akit különösen nem kedvelt.

A szöveg így szólt:

„Lady X. Y. csütörtökön öt és hat óra között otthon teázik.”

Az író visszaküldte a meghívót, a nyomtatott szöveg alá ezt írva:

„George Bernard Shaw szintén.”

A művésznő életkora

Josephine Baker világhírű revücsillag élete utolsó heteiben, 68 évesen is korát meghazudtoló frissességgel szerepelt Európa színpadjain. Amikor

Koppenhágában vendégszerepelt, az egyik tapintatlan újságíró a művésznő életkora felől érdeklődött. Baker fanyar iróniával így válaszolt:

– Harmincnégy az egyik lábam...

Forrás: <http://www.muvesz-vilag.hu/anekdotak/>

Összeállította: Árvay Mária

Első a család

Versvilág – összeállította Árvay Mária

Arany János: A vigasztaló

Mi a tűzhely rideg háznak,
Mi a fészek kis madárnak,
Mi a harmat szomjú gyepre,
Mi a balzsam égő sebre:

Mi a lámpa sötét éjben,
Mi az árnyék forró délben..
S mire nincs szó, nincsen képzet:
Az vagy nekem, óh költészet!..."

Romhányi József: Tavaszi madárdal

Tavaszt zengnek a madárcák.
Soha kedvesebb dalárdát!

Ám az egyik némán kushad.
Csak nem készül kritikuskak...

Petőfi Sándor: 15-dik márczius 1848.

Magyar történet múzsája,
Vésőd soká nyugodott,
Vedd föl azt s örök tábládra
Vésd föl ezt a nagy napot!

Nagyapáink és apáink
Míg egy század elhaladt,
Nem tevének annyit, mint mink
Huszonnégy óra alatt..."

Szalai Pál: Nőnap-i köszöntő

Mi a nő nekünk? Az egész világ maga, a szüntelen változás.
Az anya, akinek testén át e világba léptünk,
az első és végtelen önfeláldozás.
Ő őrzi első lépteink, törli le könnyeink,
testéből etet, szeretetéből nevel.
Mindig megbocsát, ha kell, és soha nem enged el.
Ő a fény, a meleg és minden, ami jó,
semmihez sem fogható és semmivel sem pótolható.

Ahogy tudatunk lassan a világra nyílik,
ő maga is átalakul, megváltozik.

Előbb éteri szépség, ideál, trubadúrok álma,
költők ihletője, szerelem és örület forrása.

Majd társunk a jóban és rosszban, életünk néma napszámosa,
vetett ágy, vasalt ing, étel és ital, kedvesség, szerelem, a test
gyönyöre, az apokalipszis kínja és a mennyország ígérete.

Mindez ő, egy személyben, lelkünk másik fele,
aki értünk létezik és mi őérte.

Köszöntöm hát őket, a nőket! Kívánom nekik mindazt a szépet,
amit érettünk ma és minden nap önként megtesznek.

Forrás: <http://tanitoikincseim.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1191313>

Vörösmarty Mihály: Szabad sajtó

Kelj föl rab-ágyad kőpárnáiról,
Beteg, megsibbadt gondolat!
Kiálts fel érzés! mely nyögél
Elfojtott, vérző szív alatt.

Oh, jöjjetek ki, láncra vert rabok,
Lássátok a boldog, dicső napot,
S a honra, mely soká túrt veletek,
Derűt, vigaszt és áldást hozzatok.

Darmay Viktor: Csöndes tavaszi délután

Csöndes tavaszi délután,
Szelíd sugárral ég a nap,
Pattognak a fák, szól a fütty
Épp itt az ablakom alatt.
Én nem tudom mért, de ma oly
Jól érzem magam, igazán,
Olyan pompásan, gyönyörűn,
Csöndes tavaszi délután.

Ma délután oly jól esik
Minden, hogy ki sem mondhatom;
Sőt, amely mindig csúnya volt,
Az élet is szép, szép nagyon.
Én nem tudom, mi teszi ezt?...
Mondjátok, hogy nincs logikám;
Hiába! világfájdalom
Nem bánt, nem öl ma délután.

A lány, hintázó pamlagon
Kedvemre végigheverek,
S fekete kávé illatán
Lelkem gyönyörrel kéjeleg...
És közbe' édes, angyali
Nyugalommal szívom pipám,
Máskor is szívtam - különös:
Oly jól esik ma délután.

Szivem nyugodt - s mint ott ama
Madár - oly vidoran dalol;
- De csitt, valami szél mozog,
S a nap nyugat felé hajol...
Hül a lég - a hő sugarak
Már szállnak el - ah mily korán! -
Mégis igaz: csúf a világ
Délelőtt úgy, mint délután.

Harangi Emese: Ernőék márciusa

– Megint március van és megint születésnap! Most már a sokadik – mondja Melinda, aki ezzel a kijelentéssel egy időben, ügyelvén arra, hogy tapintatos legyen, széthúzza az ejtőző függönyt, felhúzza a redőnyt, majd megnyitja az ablakot. A hamvas szellő ezek után, elég hamar üdvözli is arcomat.

Amennyire az ágyról látom, most legalább olyan szép tavaszi idő van, mint amikor huszonkét évesen sétáltam ugyanezen a napon és a Knocking On Heaven's Door című dalt hallgattam. Ekkor volt az első alkalom, hogy levélben ugyan, de Melinda felköszöntött. És ettől a pár soros üzenetváltástól én akkor valóban a mennyek országában éreztem magam. Emlékszem, úgy duzzadt a mellkasom alatt valami, mint amilyen erővel a tavasz igyekezett előbújni a hosszan tartó álmos tél után.

– Vén csotrogányok vagyunk már, Ernő! – kuncogja és leül az ágyam szélére. Elém nyújtja a szokásos reggeli tablettáimat és a bögrémet. Az egész rítusban csak a bögrében található tiszta víz az, ami más a tegnapihoz és a tegnapelőttihez képest. Se öregesen remegő mozdulatom, ahogyan a bögre füle után nyúlok, se a ráncaim száma nem változott kézfejemem. Ha jól számolom őket. Ő bezzeg, még úgyis jobban tartja magát, hogy nálam tíz évvel idősebb és túlélte egy rákot.

– Gondolkoztam a tegnapi kérdéseden – mondom neki, miután lenyeltem az orvosságomat. Hófehér arcának bőre enyhe pírba módosul, ahogyan mosolyra görgeti szája szélét. Zöld szemével közben úgy néz rám, mint aki ünneplésre készül. Mint akik most majd jól megünneplik ezt a napot. Mozogni, menni bárhová is, már aligha tudunk. Mi már csak úgy ünneplünk, hogy lélekben. És lélekkel. Felidézzük a legkedvesebb emlékeinket és újra-éljük azokat. Talán most éljük csak igazán őket. Mert amikor mindez történt, még fel sem fogtuk teljesen.

– Megkérdezted, mi a legkedvesebb születésnapi emlékem.

Ő türelmesen bólint egyet. Mi sosem siettettünk semmit, de most már, ebben a korban, már végképp nem sietünk sehová sem.

– Tegnap egész nap ezen törtem a fejem. Mindhiába. Dél körül már elkezdtem sajnálni magamat. Mert még akkor sem jutott eszembe semmi, akárhogy is törtem. Ilyen szárnalmas életet éltem volna? Se egy emlékezetes ajándék, összejövétel, buli? Hát mi bajom volt nekem egész életemben, hogy sose szerveztem össze egy emlékezetes születésnapot magamnak?

– Na! – mondja ezt a nát elnyújtva, miközben vállamra teszi bal kezét. – Kellett ott lennie valaminek! Csak mi már csak ilyenek vagyunk. Kicsit jobban kell koncentrálnunk ahhoz, hogy előjöhessenek az emlékeink.

– Igen, van itt valami! – mondom a szépkorúak legnagyobb lendületével, amekkorával csak lehet. És amit most fogok mondani, arról tudom, hogy ő is ismeri. Csak most éppen abba a köntösbe öltöztetem ezt a valamit, amilyen köntöst húz az ember, amikor talán utoljára van lehetősége elmondani a legfontosabbat az életében.

– Én akkor kezdtem el élni, amikor legelőször szerelmes voltam – kezdek hát bele. – Tizenkét évesen. Úgy érzem, ekkor születtem meg. És lehet, hogy furcsa, de ekkor ébredtem a tudatomra is. Furcsa lehet, hogy egy érzéshez fűződik az öntudatra ébredésem. De ahhoz fűződik. Ekkor ébredtem annak tudatára, hogy mindenhol és mindig ezt és az ehhez hasonló érzést keressem. Mert ez értelmet ad az életnek. Később nyilvánvalóvá vált számomra az is, hogy az ehhez hasonló érzés értelmet ad egy munkának, egy hobbinak, egy hétköznapi életnek. És bármiben meg lehet találni a szerelmet. Így az, aki megtalálja, egyfajta születésnapot ünnepelhetne mindig. Melinda féloldalasan ül az ágyam szélén, így a szemét eléri az ablak irányából sompolygó napsugár. Először készséggel üdvözli azt, feléje fordul, majd visszapillant rám. S tenyerét vállamról felemelve az ablak felé mutat, úgy mondja:

– Mint ahogyan a tavasz értelmet ad a természetnek a hosszú, szürke és fáradt tél után.

– Március, március! Tavasz, a természet újraéledése, a hormonok tombolása; dalolászó madarak, egymásért hízelgő macskák, lágyabb éjszakák, tisztább, csillagosabb égbolt. Ezek már önmagukban kipattintják a virágok bimbóit.

Ő mindeközben újra bazsalyog. De csak szelíden.

– S ha már szerelem, azt szeretném elmondani, hogy olvasmányaim alapján az emberek többsége kétféleképpen szeret. Sok nő vonzódik a rossz fiúkhöz, ami azt hiszem én soha nem voltam. Ezért a nők jelentős része sosem vonzódott hozzám. Az emberek másik jelentős része pedig felfelé szeret. Tehát a magánál valamiként tisztábbba, jobba esik szerelembe. Az a história, miszerint megszépítjük és felmagasztaljuk szerelmünket, még így is mind a két típusra igaz lehet. Meg még van egy negyedik mítosz. De ez már, azt hiszem, a nagyon alternatívok sajátja. Eszerint minden ember igazi valójája az, ahogyan szerelmesen és ajnározva látjuk. Mindenki és tehát minden, amiben szerelmet találunk, igazából olyannyira mesés, mint amennyire ilyenkor az. Azt azonban még soha sehol sem olvastam, amit én tapasztaltam. Hogy hasonlóan az évszakokhoz, szerepek szerint váltakozhat az életünkben ember és minden, úgy, hogy mégis egész életünkben velünk marad.

Ha ez kevesek sajátja is, de velem például megesett. Valamikor ő nekünk a tavasz, máskor a tél. Mi mindig mást tanulunk tőle és kicsit magunk is más-milyenek vagyunk vele. De az biztos, hogy vele vagyunk.

– Kezdem elveszíteni a fonalat, hogy jön mindez a legemlékezetesebb születésnapodhoz, Ernő! Kezeivel megigazítja a párnát fejem alatt, majd kérdően visszapillant rám.

– Tizenkét évesen éppen az általános iskolám folyosóján igyekeztem egyik teremből a másikba, amikor az előttem haladó tanárnőm megemlítette egy kisdiáknak, hogy ma van a születésnapja. Azt hittem, rosszul hallok! És évenként keresztül rejtély is maradt számomra az, hogy mostam-e aznap reggel fület, vagy elmaradt volna véletlenül. Létezne, hogy a szerelmemnek ugyanakkor van a születésnapja, mint nekem? Nos, ünnepelhetném a születésnapomat is minden évben, de innentől kezdve inkább ünnepeltem az egész márciust. Ünnepeltem márciussal azokat a sejtelmes véletleneket, melyek életemben való megjelenése innen datálódik. Később ünnepelni kezdtem március havával a szerepek kinövését és átalakulásukat is. Ez a tanárnő és vele az első szerelem, a ballagásom után tíz éven keresztül egyszer itt, másszor ott bukkant fel véletlenül orrom előtt az utcán. Így én már nem bírtam megállni, hogy ne keressem őt fel és ne tudjam őt újra életem részeként. Ő innentől kezdve mindig tanított nekem valami újat. Szerelmesek egymással, ha szabad így fogalmaznom, végül is, sosem lettünk. De először kisdiákként a tanítóm és az első szerelmem volt, majd mondhatjuk úgy, a mesterm, mert sok mindenben mutatott utat, sok dologgal kapcsolatban szerettük ugyanazt, és azt az utat ő már kitaposta, mire engem érdekelt, így megmutatta, merre menjek. Ezt követően pedig a barátommá vált. Így történt az, hogy végtére is, az egész életemet végigkísérte a legelső szerelem. Úgy-hogy tulajdonképpen, ha a szerelmessé válásommal ünneplem a születésemet, már pedig én azzal ünneplem, akkor emiatt az egész életemet megnevezem a legemlékezetesebb születésnap emlékeként.

Melinda elégedett mosollyal nyugtázza történetem végét, miközben a két leheletnyit töltött pezsgőspoharat leemeli íróasztalomról. Az egyik poharat kezembe adja, megvárja, amíg megtartom, a másikkal pedig megkoccintja azt.

– És mind a két fél kellett ahhoz, hogy korábbi szerepeiket le merjék tenni. Engedni kellett az átalakulásnak, ahogyan a természet enged a tavasznak, engedi a márciusnak, hogy valami közüle újraéledhessen. Boldog születésnapot, Ernő!

– Boldog születésnapot, Melinda!

Első a család

Mit jelent számomra a Távszem alkalmazás? – Egy elégedett felhasználó tollából

Amikor először értesültem a Távszem alkalmazás kifejlesztésének tervéről, rendkívül megörültem, hiszen hasonló sikeres kezdeményezésről már hallottam a siketek és nagyothallók esetében. Ezért nagy izgalommal vártam az egyesületek részére megrendezett tájékoztatót, melyen feltehattük kérdéseinket és megismerkedhettünk a szolgáltatás működésével is. A hallottak alapján nagyon vártam a tesztidőszak kezdetét, hiszen magam is egyike vagyok azon 800 látássérült felhasználónak, akik a projektnek köszönhetően az egyesületükön keresztül jutottak új iPhone 7 készülékhez.

A Távszem szolgáltatást rendkívül fontosnak tartom, különösen napjainkban, amikor az informatika rohamos fejlődésével szinte mindenkinek lapul a zsebében vagy táskájában egy-egy okostelefon. Látássérültként számos olyan élethelyzettel találkozhatunk akár a háztartásban, akár utazás közben, amikor szükségünk lehet látó segítségre. A Távszemmel mindez lehetővé vált, hiszen az ilyen helyzetekben mindössze egyetlen gombnyomásra bármikor, éjjel-nappal kapcsolatba léphetünk az operátorokkal segítségkérés céljából. A múlthoz képest ez bizony hatalmas lépést jelent előre – hála a kreativitásnak és a jövőbemutató technikának.

Milyen élethelyzetekben kértem az operátorok segítségét?

Mikor jár le a boltban vásárolt tejtermék? Milyen összeg szerepel a postán érkezett papír alapú számlán, és mi a fizetési határideje? Mit ír az újonnan a patikában kiváltott gyógyszer betegtájékoztatója? Látássérültként számos ilyen és ehhez hasonló élethelyzettel szembesültem, amikor eddig látó segítséget kellett igénybe vennem. Mivel gyakran vagyok itthon egyedül, az ilyen helyzetek a Távszem elindulásáig szinte megoldhatatlan feladatok voltak.

A tesztelés során igyekeztem olyan élethelyzetekben segítséget kérni, amelyek a látássérültek mindennapjaiban adódhatnak. Elsőként a felolvasást emelném ki. Ez magában foglalta tejtermékek lejáratí dátumának, kiváltani kívánt gyógyszer nevének, végül, de nem utolsó sorban postán érkezett, papír alapú küldeményeknek a felolvastatását. A következő terület a tárgyak megkeresése volt. A főzéshez szükséges alapanyagok közül kerestünk meg egyet-egyét az operátorokkal, illetve beazonosítottuk személyes irataimat, ezután iratrendezőben helyeztem el őket. A Távszem pozitívumainak azon-

ban itt még nincs vége, hiszen olyan rendkívül praktikus dolgokban is igénybe vettem, mint a zoknik párosítása, valamint a mosógép mosási hőmérsékletének beállítása.

Az operátorok minden alkalommal készséggel álltak rendelkezésemre, és csodálatra méltó udvariassággal – és persze türelemmel – kaptam tőlük teljes körű, pontos segítséget, amit ezúton is köszönök, és a további hívások során is számítok kitartó munkájukra.

Miben kértem a mentor segítségét?

Mivel gyakorlott felhasználónak számítok, azaz a telefon alapfunkcióinak használatát korábban már elsajátítottam, az új telefon beüzemelésében, valamint a 8 darab teszhívás értékelőlapjainak kitöltésénél felmerült kérdések megválaszolásában, a lapok ellenőrzésében és továbbításában kértem segítséget. A mentor minden felmerülő probléma megoldásában készséggel állt rendelkezésemre, munkáját ezúton is köszönöm.

A hívások során az akadálymentesség vonatkozásában nem tapasztaltam hiányosságokat. Néhány hívás alatt recsegő hangot hallottam, ami megnehezítette az operátor által továbbított információk megértését, ezért az alkalmazás fejlesztése során ennek kiküszöbölése újabb pluszt jelentene. Mivel az operátorok rendkívül felelősségteljes munkát végeznek, fontosnak tartanám legalább havonta stresszkezelő tréningeken való részvételüket. Esetenként szükségessé válhat idegennyelvű használati útmutatók felolvasása a látássérült felhasználók részére, ami nyelvtudás hiányában természetesen nem megoldható, ezért fontosnak tartanám az új operátorok kiképzésénél idegennyelvű kurzusok szervezését.

Bízom benne, hogy visszajelzésemmel segítséget nyújtottam a projektet lebonyolító csapat részére az alkalmazás használatával és továbbfejlesztésével kapcsolatban. Jó munkát, erőt és kitartást kívánok a továbbiakhoz.

Pillmann Tünde

Ismerjük meg a mentorok munkáját

Beszélgetés Mali Attila Távszem mentorról

Mali Attila 20 éve veszítette el a látását, de nem adta fel! Folyamatosan keresi azokat a lehetőségeket, melyek megkönnyítik életét, s a világgal való kommunikációt.

- Kérem, mondjon magáról pár szót, meséljen mindennapjairól, szabadidős tevékenységeiről, stb.

- Mali Attila vagyok, 20 éve veszítettem el a látásomat. Ez a helyzet hozta magával azt a feladatot, hogy ebből az élethelyzetből a legjobbat kihozzam. Ekkor kezdtem el felkutatni azokat a lehetőségeket, amelyek megkönnyítik a világgal való kommunikációt. Szerettem volna hasznos tagja maradni a társadalomnak. Tudatosan figyeltem és vigyáztam arra, hogy a vakság ne kényszerítsen a 4 fal közé. Kihívásnak éltem meg a helyzetet, szerettem volna a korábbi életformámat folytatni. Eredetileg elektronikai és rádió-televízió műszerész a szakmám, de ezt már nem folytathattam.

- Mi az, amit a személyiségéről fontosnak tart elmondani?

- Mindig is szerves része volt az életemnek a zene. Egyrészt 9 évig műveltem, szaxofonoztam, emellett pedig 15 éves korom óta az elektronikus zene tölti ki a szabadidőmet. Nemcsak a saját diszkómban, hanem vendégszereplések alkalmával, és egy ideje az általam készített weboldalamon szórakoztatom a közönségemet. Szeretek zenét hallgatni és filmeket nézni.

- Hogyan került kapcsolatba a mentori munkakörrel? Mi motiválta önt, hogy mentorként is dolgozzon?

- Miután megismerkedtem a JAWS for Windows képernyőolvasóval, egyre jobban érdekelt és beleástam magam a szoftverek világába. A szoftverek vakos használatának elsajátítása arra készítetett, hogy mások számára is átadjam ezt a tudást. Ekkor kezdtem foglalkozni az oktatással is. Az Infoalapnál végzett munkám során folyamatosan kamatoztatom az alaposágomat, valamint az azonnali problémamegoldó képességemet. Éppen ezért, amikor lehetőséget kaptam Győr-Moson-Sopron megyében arra, hogy mentor lehessenek a Távszem projekt keretében, boldogan vállaltam.

- Milyen hasznos tapasztalatokkal gazdagodott mentori munkája során?

- Az első olyan iOS rendszert, ami tartalmazta a VoiceOvert, már az elejétől kezdve használtam.

Munkám során az Infoalap helpdesk ügyfélszolgálatán, valamint a tananyagok írásában, és korábban egy másik alapítványnál informatikát tanítottam nagy megelégedettséggel. Ezt mutatták a visszajelzések is. Az általam elsajátított tudást nem szégyelltem átadni más felhasználóknak, akiknek a mindennapjait ezzel megkönnyítettem és jelenleg is könnyítem.

- Mik azok a témakörök, amiket a legnehezebb megtanítani az érdeklődőknek és miért?

- A mentori munka során sokféle emberrel találkoztam személyesen, minden ember más és más. Legfontosabb az adott személlyel való kontaktus felépítése. Ha idős a kliens, akkor meg kell találni a közös nevezőt arra, hogy érdekelté tegyem számára az új dolgokat, mindenhez sok-sok türelem és kitartás szükséges. Példákkal szemléltetve, hogy mennyire könnyebben élheti a kiegészítő eszközökkel az életét, vagy oldhatja meg a mindennapokban felmerülő problémákat.

Ha érdekelt és nyitott a kliens az új dolgokra – a digitális kompetencia világában márpedig vannak újdonságok –, akkor kicsit könnyebb a tudás átadása és az ehhez tartozó elméleti dolgokon túl a gyakorlatias tudás átadása még egy kezdő kliens számára is.

Ami elsősorban nehézséget jelent az a gesztusok és kézmozdulatok elsajátítása. Ezeknek a finom kézmozdulatoknak a megtanítása. Alkalmazások megnyitása, lapok változtatása egy applikáción belül, a képernyők használata, a Spotlight és az elemválasztó használata, az egyujjas koppintások közül a tripla vagy a négyszeres koppintás, a varázs koppintás műveletei, vagy akár a három ujjas többszörös koppintások kivitelezése. Például mire jó a rotor és az azon lévő parancsokkal mit hajthatunk végre. A fogalmak és kifejezések tisztázása az öregebb kliensek számára.

- Milyen visszajelzések érkeznek a felhasználóktól?

- Győr-Moson-Sopron megyében a visszajelzések pozitívak. Sok tapasztalatot szereztek a kliensek, sokan kértek a Távszem projekten kívül is segítséget. A problémamegoldásuk után pedig visszahívtak és megköszönték az önzetlen segítségemet. Ezek a hívások a hangoskönyvtár és a Távszem alkalmazással kapcsolatos hívások voltak főleg, de volt más iOS készülékkel és macOS rendszerrel kapcsolatos megkeresés is.

- Meséljen még egy kicsit az idősebb vállalkozók képzéséről – bátorításként, ha bizonytalanok lennének a jelentkezők!

- Az idősebb korosztályhoz tartozó személyekkel is nekiláttam a lehetőségekhez képest, az ő szintjükön az okostelefon használatának elsajátításához. Kíváncsian vártam a fejleményeket, és pozitív véleményeket oszthatok meg az olvasókkal, mert a 46-os születésű idős hölgyek ma már a Facebookot is használják és osztanak meg tartalmakat, vagy szólnak hozzá a csoportjukban egy bejegyzéshez. Előfordult, hogy kellő buzdítás után lelkesült fel a kliens, vagy kis ösztönzés után ébredt rá, hogy mennyivel könnyebb lesz neki, ha nyit az új dolgok felé.

- Mit üzen az olvasóknak?
 - Az olvasóknak üzenem: az előbbiekből is látszik, nem kell megijedni az ismeretlentől, az újtól – mindez természetes érzés, de a végén egy teljesen új világ nyílik meg számukra.

"Adjon Isten szép napot,
 Minden napra holnapot."

Köszönjük a bátorító szavakat. További sikerekben gazdag mindennapokat kívánunk!

Árvay Mária

Beszélgetés Móricz Ádám Távszem mentorral

Hogyan lesz gyógymasszőrből mentor? A nyugodtság és a türelem elengedhetetlen ehhez a munkakörhöz. Az alábbi beszélgetésből sok érdekesség kiderül.

- Kérem, mondjon magáról pár szót, meséljen mindennapjairól, szabadidős tevékenységeiről, stb.

- Móricz Ádám vagyok, 28 éves. Végzettségem gyógymasszőr, amelyet 2015-ben szereztem meg. 4 évet Debrecenben éltem. Ez idő alatt, masszörködtem, és a debreceni Polgármesteri Hivatal telefonközpontosa is voltam. 2019 tavaszán költöztem vissza Tatabányára. Jelenleg is itt élek párommal és Bözsivel, a vakvezető kutyámmal. 2020 januárjától a tatabányai Gőzfürdőben dolgozom, mint gyógymasszőr. Szabadidőmben szeretek sportolni, csörgőlabdázom, a Tatabánya játékosaként veszek részt a magyar bajnokság másodosztályában. Ezen kívül, szeretem a családommal tölteni a szabadidőmet, könyvet olvasni, színházba járni.

- Mi az, amit a személyiségéről fontosnak tart elmondani?

- A két legfontosabb, azt hiszem, a nyugodtság és a türelem. Mindkét személyiségjegy jól jött mentori munkám során.

- Hogyan került kapcsolatba a mentori munkakörrel?

- A mentori munkakörrel elsőként az MGYOSZ hírlevélben olvastam. Mivel ezelőtt is csináltam hasonlót a megyei egyesületben önkéntesként, úgy gondoltam, alkalmas leszek a feladatra.

- Mi motiválta önt, hogy mentorként is dolgozzon?

- Jó pár éve használok már iPhone készüléket, úgy éreztem, rendelkezem elegendő tudással és tapasztalattal, hogy ezt át is tudjam adni a látássérült

klienseknek. És nem melleleg, amikor a szövetség meghirdette a mentori munkakört, én épp munkát kerestem.

- Milyen hasznos tapasztalatokkal gazdagodott mentori munkája során?

- Úgy érzem, fejlődtem a kommunikáció terén. És hogy egy adott módszer, vagy éppen egy kézmozdulat megtanítása egy-egy kliensnek más és más. Úgyhogy fejlődtem a tanításban, a tudás átadásában is.

- Mik azok a témakörök, amiket a legnehezebb megtanítani az érdeklődőknek és miért?

- Ez szerintem egyéni függő, de általában a kezdő klienseknek a kézmozdulatok használata, mert ezekhez finom kézmozdulatok kellene, és akik például előtte nyomógombos készüléket használtak, nekik furcsa lehet eleinte, hogy az iPhone kijelzőjén a gesztusokat enyhe érintéssel is végre lehet hajtani.

- Milyen visszajelzések érkeznek a felhasználóktól?

- Én szinte csak pozitív visszajelzésekkel találkoztam mentori munkám során. Az eleinte esetleg nehézkes kezdeti lépéseken átlendülve, a továbbiakban általában élvezni szokták a tanulást.

- Mit tud javasolni azoknak, akik bizonytalanok a képzést illetően?

- Akik kicsit tartanak az érintő kijelzős telefonok világától, nekik azt tudom tanácsolni, hogy próbálják ki mindenképp. Ha az alapokon sikerül átlendülni, a tanulás is gyorsabban megy majd. A végeredmény pedig egy szerethető, és az élet számos területén hasznukra váló iPhone készülék lesz majd. Bátran forduljanak a megyei egyesületüknél foglalkoztatott mentorhoz, aki mindenben a segítségükre lesz.

- Mit üzen az olvasóknak?

- Köszönöm, hogy elolvasták az interjút.

Munkájához további sok sikert, s eredményekben gazdag pillanatokot kívánunk!

Árvay Mária

„Életfeladatom a könyvek által segíteni” – Bemutatkozik az MVGYOSZ új könyvtárosa

Sok tekintetben újult meg az MVGYOSZ hangoskönyvtára az elmúlt években: felvette Bodor Tibor színművész nevét, létrejött az online hangoskönyvtár, gyarapszik az állomány, idén pedig új helyre költözött, ahol új könyvtáros fogadja az olvasókat. Ismerjék meg Szilágyi Ildikót.

- Harminchét éve vagy könyvtáros. Miért választottad ezt a hivatást?
- Egy Bács-Kiskun megyei faluban, Sükösdön töltöttem a gyermekkoromat, amely Baja és Kalocsa között fekszik. Gimnáziumba Kalocsára jártam, ahol III. osztályban a könyvtárkezelési ismeretek fakultációt választottam. Ekkor ismertem meg a kalocsai könyvtár igazgatóját, aki nagyon nagy hatást tett rám. Olyan jó szakemberré és olyan jó emberré szerettem volna válni, mint amilyen ő volt. Az érettségi után a családuk helyzete nem engedte meg, hogy továbbtanuljak, ezért a bajai könyvtárban helyezkedtem el. Aztán levelezőn földrajz-könyvtáros diplomát szereztem a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, 1988-ban végeztem. Ekkor keresett meg a már említett könyvtárigazgató, hogy megüresedett náluk egy állás és nagyon vár a munkatársai közé. Ez számomra hatalmas elismerés volt, amire nem lehetett nemet mondani.

- Hol dolgoztál korábban és milyen tapasztalatokat szereztél?
- A kalocsai könyvtárban feldolgozó könyvtárosként kezdtem, majd módszertani könyvtárosi feladatokat láttam el. Húsz település könyvtárait jártam ellenőrizni és segíteni a szakképzett könyvtárossal nem rendelkező kis intézményeket, amiben kellett. Ez nagyon jó iskola volt, hiszen beleláthattam a könyvtárosi munka minden szegmensébe a gyűjteményezéstől az olvasószolgálaton át az egyéb módszertani feladatokig. Később Gödöllőre költöztem, ott két évig egy iskolai könyvtárban dolgoztam. Aztán a férjemmel Debrecenben telepedtünk le, itt először a tanítóképző könyvtárában kaptam állást, ám hamarosan átkerültem a városi könyvtárba, ahol huszonhat évet töltöttem el. 2016-ban úgy döntöttünk a férjemmel, hogy Budapestre költözünk, ő ugyanis már 2009 óta itt dolgozott. Itt a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Rákoskeresztúri Fiókkönyvtárának vezetője voltam.

- Van valami, ami a látássérült emberekhez köt?
- 2006-ban a debreceni városi könyvtár munkatársaként találkoztam Rózsa Dezsővel és a Fehér Bot Alapítvánnyal. Velük és a Látássérültek Észak-Alföldi Regionális Egyesületével közösen indítottunk el egy esélyegyenlőségi programot az Újkerti Könyvtárban, amelynek célja a sérült emberek könyvtári integrációja volt. A könyvtárban látás-, hallás- és értelmi sérült emberekből álló csoportokat fogadtunk, irodalmi műsorokat és akkoriban még érzékenyítésnek nevezett szemléletformáló foglalkozásokat szerveztünk tíz éven át. Az önkormányzat is felfigyelt a kezdeményezésünkre, amely így könnyen túlnőtt a városon és regionális szinten folytatódott. Ehhez a programhoz fűződött a Szavamat adom című közéleti és irodalmi „showműsor”, melynek moderátora Rózsa Dezső volt. A beszélgetésre felkért közéleti személyisé-

gek emberi oldalukat mutathatták meg, ráadásként pedig felolvasták kedvenc irodalmi alkotásaikat. Az évek során közel százan adták a szavukat. De szerveztünk könyvbemutatót az Óda a fényhez című antológiáról, nálunk is bemutatották a Helen Keller emlékműsort és volt több tapintható tárlatunk.

- Hogyan találtál rá az MVGYOSZ-re és a látássérültek könyvtárára?

- Igazából Nagyné Berke Mónika talált rám. Még Debrecenből ismerjük egymást, azonban évek óta nem találkoztunk, egészen egy 2019-es budapesti konferenciáig. Itt mesélt Móni arról, hogy átalakulásban van a szövetség könyvtára, és hogy szakképzett könyvtárosra és rendezvényszervezőre van szükségük.

- Mit vársz az új munkádtól?

- Azzal, hogy eljöttem Budapestre, elszakadtam attól, ami igazán örömet okozott a munkámban. A Szabó Ervin Könyvtárban nem találtam meg azokat a kapcsolódásokat, amelyeken keresztül a korábbi tevékenységeimet folytathattam volna. A könyvek általi segítségnyújtást tekintem életfeladatomban, ezt pedig, úgy érzem, itt, a látássérült emberek között tudom megvalósítani. Nem kis kihívás ötvenöt évesen váltani, de remélem, hogy most ismét a helyemre kerültem.

- Úgy tudom, már most vannak ötleteid és terveid a könyvtár fejlesztésére, megújítására. Mik ezek?

- Elsőként át kell tekintenem a teljes állományt, hogy tudjam, mi az, ami rendelkezésre áll és milyen irányban kell fejleszteni. Úgy látom, szükség van egy olyan egységes katalógusra, amely tartalmazza a Braille-írással, a CD-n és az online elérhető hangoskönyveket, ezáltal gördülékenyebbé válhat a kölcsönzés. Fontos lenne, hogy ebben a katalógusban a könyvekhez tárgyszavak is tartozzanak, az olvasói igények ugyanis sokszor nem konkrét kötetre vagy szerzőre, hanem műfajra és témára vonatkoznak. Fontosnak tartom, hogy „zöld” könyvtár legyünk, vagyis óvjuk a környezetet, így például csak abban az esetben nyomtassunk ki egy könyvet pontírással, ha arra valóban van igény. Céлом megmenteni és az utókornak megőrizni a régi gyűjteményt, ami Magyarországon egyedülálló, egyfajta nemzeti kincs. Jelenleg abból a szempontból vizsgálom át az állományt, hogy a már meglévő sorozatok teljesek-e, ha nem, akkor mindenképpen pótolni szeretném a hiányzó részeket. Fontosnak tartom a látássérültek számára hozzáférhető művek bővítését a sikerkönyvekkel és a kortárs irodalom értékeivel.

- Hogyan képzeled el az itteni könyvtárosi munkádat?

- Az olvasókkal személyes kapcsolatot szeretnék kialakítani, könyvtárosként a jó könyvismeret mellett a jó emberismeret is fontos számomra. Ahhoz,

hogy valóban az olvasó kedvére való műveket tudjak ajánlani, szeretem személyesen megismerni őket. Hiszek az irodalom gyógyító, felszabadító és lélekemelő erejében és abban, hogy életszakaszonként más-más irodalmi alkotásokra van szükségünk. Szerintem időnként meg kell állnunk, hogy beszéljünk az olvasmányélményeinkről. Engem mindig érdekel, hogy egy-egy mű kinek hogyan segít az adott életszakaszában, foglalkoztatnak a különféle olvasatok.

- Van valami, amitől tartasz az új munkád kapcsán?

- Az emberben mindig van megfelelési kényszer, főleg, ha ennyi évet eltöltött már egy szakmában. A tetteimmel kell bizonyítanom, hogy értek ahhoz, amire vállalkoztam. Ebben az új munkakörnyezetben számomra az emberi közösség jelenti a megtartó erőt. A technikai feltételek és feladatok azok, amelyekről elsősorban tartok. Korábban nyomtatott könyvekkel voltam körülvéve, itt pedig láthatatlan betűk vannak. Amikor 83-ban elkezdtem dolgozni, még nem voltak számítógépek az intézményekben, az informatikai ismereteket folyamatosan, autodidakta módon sajátítottam el. Most pedig az olvasóink egy része már MP3-lejátszón vagy okostelefonos alkalmazáson keresztül kölcsönzi a könyveket. A Braille-írással is meg kell ismerkednem, mindenképpen szeretném megtanulni.

- Kérlek, áruld el, neked ki a kedvenc író, vagy mit olvasol legszívesebben!

- Az irodalom terén mindenevő vagyok. Egyfelől azért, mert egy könyvtárosnak tájékozottnak kell lennie az aktuálisan felkapott bestsellerek terén is, másfelől meg azért, mert sokféle műfajt szeretek. Rendszeresen olvasok ifjúsági és kortárs irodalmat, néha még a könnyedebb műfaj is belefér. Nagyon szeretem Fábián Janka századfordulós történeteit és Háy Jánost is, akinek a prózája szembesít a saját életem bizonytalanságaival. Gyakran olvasok pszichológiai és irodalomtörténeti műveket, általában több könyv is van az éjjeliszekrényemen. Sokat olvasok utazás közben. Mostanában rákaptam a hangoskönyvekre, így már a főzéssel eltelő időt sem sajnálom annyira.

- A könyvtárosi munkád mellett rendezvények szervezésével is foglalkozol majd. Milyen eseményeket tervezel?

- Sok ötletem van. Szeretnék irodalmi kávéház jellegű rendezvényeket szervezni: író-olvasó találkozókat, beszélgetéseket, helytörténeti előadásokat.

kat, de akár könyvklubot is indítanék. A Pécsi Egyetemen elvégeztem az irodalomterapeuta képzést, szívesen indítanék olyan önismereti csoportokat, melyeknek eszköze egy-egy irodalmi mű. A legfontosabbnak viszont azt tartom, hogy kipuhatoljam az olvasók igényeit és azok mentén valósíthassam meg a rendezvényeket. És természetesen a szövetség nagy rendezvényeinek megszervezésében és lebonyolításában is részt veszek.

- Említetted a családot, és hogy a többszöri költözés miként hatott a pályádra. Mesélj kicsit róluk!

- A férjem villamosmérnökként dolgozik. Két lányunk van, akik már felnőttek. A nagyobbik hetedik osztályos volt, amikor elindítottuk az esélyegyenlőségi programot, ő annyira „megfertőződött”, hogy látás- és hallássérült szakos gyógypedagógus lett. A kisebbik lányunk a Debreceni Egyetemen tanul gazdasági informatika szakon.

- Mit üzensz a hangos- és a Braille-könyvtár olvasóinak?

- Várom mindenkit nagy szeretettel, hogy megismerkedhessünk, és hogy közösen választhassunk olvasnivalót. Várom a visszajelzéseket is, hogy mit olvasnának szívesen. Abban hiszek, hogy egy könyvtár akkor működik jól, ha a célközönsége szolgálatában áll. Könyvtárosként kincsek birtokosai vagyunk, és rajtunk áll, hogy miként tudjuk ezt a köz javára fordítani.

Németh Orsolya

Gondolatok Szöllősi Ferenc munkásságáról

Szöllősi Ferenc, akit a Vakok Világa olvasói sokan ismerhettek, 1981-től közel harminc esztendőn át volt a Vakok Iskolájának tanára. Alig kevesebb időn át – már nem emlékszem mikortól – az intézmény síkírású könyvtárát gondozta. Mint könyvtáros, egyrészt a kollégák munkájához szükséges tankönyvek, szakmai tanulmánykötetek és szépirodalom kölcsönzését biztosította, melyek beszerzése széles tájékozottságot követelt meg. Mint minden jó könyvtáros az állományt jelentős részben maga is olvasta és ajánlotta. Másrészt óvta az úgynevezett védett könyveket, melyek túlnyomó többsége régi német és latin nyelvű értékes darab.

Mikor betegsége már nem tette lehetővé, hogy tanítson, már nyugdíjas volt, de önkéntesként dolgozott tovább a könyvtárban, egészen 2020 januárjában bekövetkezett haláláig. Temetésén, január 30-án sok munkatársa, egykori növendéke és barátja búcsúztatta.

Különösen nehéz számomra a fenti sorokhoz hasonló, tárgyilagos megemlékezés, mivel ő állt hozzám legközelebb a kollégák közül. Számtalan időt

töltöttünk együtt munkaidőn kívül, amikor szinte csak a közös munkákról beszélgettünk, néha kitérőket téve a főzés rejtelsei felé. Szeretett főzni és abban is nagyon igényes volt, csakúgy, mint a tanításban.

Engedjék meg kedves olvasók, hogy szokványos méltatás helyett néhány gondolatot osszak meg önökkel, amivel Szöllősi Ferenc is egyetértene. Ezekből remélhetőleg kitűnik majd, hogy szakmai életútja nagyon is méltatásra érdemes.

Tradíciók nélkül szegényebbek lennénk. Szükséges, hogy legalább elégséges tudásunk legyen elődökről, eseményekről, függetlenül attól, hogy azok büszkeségre adnak-e okot, vagy kényelmesebb lenne elhallgatni azokat. A Vakok Iskolája idén 195 éves múlttra tekinthet vissza és az MGVYOSZ is most ünnepelte fennállásának centenáriumát. Annak, akinek az elégségesnél több tudásra van igénye intézménye múltjáról, kötelessége, hogy ezt másokkal is megossza. Szöllősi Ferenc az iskola igazgatóiról cikksorozatot írt, amit a Vakok Világa egykor rendre le is közölt. Ezt bővítette és forrásanyagokkal egészítette ki, hogy az iskola 180 éves évfordulójára kötetben is megjelenhessen. Ennek szerkesztésében nekem is adott feladatot. Mint könyvtáros tudta, hogy dacára a nem túl magas példányszámnak, a könyv elkerül kötelezpéldányként a legnagyobb könyvtárakba, ahol hosszú időn át hozzáférhető lesz mindenki számára. Hasonló közös munkánk volt Mihályik Szidor A vakokról című könyvének kiadása is, amit további kiadványok is követtek, melyeket fontosnak tartott „feléleszteni”. Tisztában volt azzal, hogy nem minden betű érvényes már, hogy régmúlt írások megállapításainak nem mindegyike időszerű már napjainkban, de dokumentálni kell azokat, főként, ha az fenyegeti némelyiket, hogy örökre elvész. A megőrzés vezetett bennünket arra is, hogy Herodek Károly igazgatósága alatt megjelentetett valamennyi írást, iskolai értesítőket digitálisan feldolgozzuk. Értesítők sem előtte, sem utána nem készültek, ami sajnálatos, de ezekben az értesítőkben rengeteg adat tárja fel az iskola egykori működését. Herodek megközelítően 2000 oldalas gépelt, de több helyen kézírással javított önéletírása is feldolgozásra került. Édesapám is őrzött több füzetet Herodek kézírásával teleírva, amit szintén beillesztettünk a DVD lemezen tárolt gyűjteménybe. Talán egyszer valaki legépeli a „lefotózott” oldalak közül azokat, melyekkel a karakterfelismerő programok nem tudnak megbirkózni, hogy a szöveg kereshetővé váljon, vagy hogy a számítógép fel is olvassa. Herodek volt az az igazgató, aki az elsőként vakok oktatását célzó tantervet alkotott. 1905. május 15-én választották a Vakokat Gyámolító Országos Egyesület ügyvezető alelnökévé, amelynek alapító tagja volt. Mindent megtett, hogy a végzett növendé-

kek az egyesület védőszárnyai alá kerüljenek, így neki köszönhető, hogy a vidékiek számára működő, ipari foglalkoztató fiókegyesületek alakultak meg. Herodek idejében vált az épület hadikorházzá az első világháború alatt és kérelmére indulhatott a tanítás 1917-ben újra. Herodek a tanárképzésben is részt vett még korábbról fogva és a háború utáni új kezdetben Bárczi Gusztáv volt az egyik kiegészítő tanár az iskolánkban, aki később a kimagasló szakmaiságú gyógypedagógus képzést elindította. Talán ebből a néhány mondatból is érződik, mi mindenről értesülhetünk Szöllősi Ferenc írásaiból, mélyreható kutatásaiból.

Nemcsak megőrizni lehet az előzményeket, hanem tisztelettel kezelni is. Jelét adni annak, hogy nem felejtjük el. Az iskola dísztermében több igazgató portréja is festményen maradt fenn, de itt tegyünk egy kis kitérőt: a díszterem számomra most már mindig is Nádor Terem lesz. Egykor az iskola neve Vakok József Nádor Királyi Országos Intézete volt, majd 1945-től viselte egy ideig a Vakok Állami Általános Iskolája nevet. Az intézmény neve több, mint húsz alkalommal változott az idők során. Komolyan felvetődött, hogy József Nádor visszakerüljön a névbe, oly annyira, hogy a kérdést még a Tudományos Akadémia is megvitatta, végül nem sikerült, bár Szöllősi Ferenc is nagyon támogatta, csak befolyásosabb emberek, akiknek jóval kevesebb, vagy még inkább semmi köze és kötődése nem volt a házhoz, másképpen döntöttek. Mikor pedig a díszterem hangversenyteremként kezdett működni 1995-ben, teljesen természetes volt, hogy Nádor Terem néven vezessük be a köztudatba. A hangversenyek rendezésében és lebonyolításában kezdetől fogva Feri a partnerem volt.

Visszatérve a festményekhez: Szöllősi Ferenc számára evidens volt, hogy dr. Méhes József igazgató úrról is festmény legyen a teremben, amely ünnepélyes keretek között került átadásra, és persze Feri mondott beszédet Méhes tanárúr tiszteletére. Méhes József még életében annak is részese lehetett, hogy felavattuk azt a márványtáblát, mely valamennyi igazgatót felsorolja működésük évszámaival, s ma is ott áll a falon a porta felett az aulában. Mondanom se kell, hogy ezt is Szöllősi Ferenc kezdeményezte.

Megtanított minket a tradíció fontosságára, hogy megadjuk a tiszteletet, és büszkék legyünk arra, hogy hol dolgozunk, és a tanulók is büszkék lehessenek erre az immár közel 200 éves történetiségre. Tanultunk tőle és közösen örültünk annak, hogy Varságh Jakab festménye József nádorról teljes pompájában visszakerült a terembe, miután két évi munkával elkészültek vele a Nemzeti Galéria restaurátorai, és a Habsburg családdal együtt lepleztük le ünnepélyesen. Az is közös öröm volt, mikor 1996-ban emléktáblát helyezhet-

tünk el a teremben József főherceg nádori beiktatásának 200. évfordulóján, és hogy ez egy egész napos tudományos ülés keretében történt, ahol történészek, színháztörténész, irodalmár, nyelvész és szociológus előadók, mindannyian tekintélyes tudósok mondták el, mennyire szerteágazó volt a nádor tevékenysége, amivel Magyarország fejlődéséhez hozzájárult. Mindezeknek csak egyike volt a vakok oktatása, ami szintén neki köszönhető.

Szokták mondani, hogy a dolgok valamikor úgyis megtörténnek előbb, vagy utóbb. Igaz, de az említett nagy egyéniségek nélkül biztosan nem akkor és úgy.

Szöllősi Ferenc hatásának, beszélgetéseinknek is köszönhetően 2004-ben orgona is épült a teremben. Az eredeti hangszert a 60-as évek első felében elbontották, így annak visszaállítása is logikus lépés volt.

Szinte végtelen történetbe kezdhetnék, így csak röviden említem meg, hogy Feri törekvései egybeestek az épület külső, majd belső felújításával, számos műemléki részlet eredeti visszaállításával, ami mind Helesfai Katalin igazgatónak volt köszönhető, csakúgy, mint az iskola múzeum helyiségének felújítása, melynek kiállítását később Szöllősi Ferenc irányításával alakítottuk ki. Mindezek elismerése a Pro Urbe díj volt, amit Helesfai Katalin teljes joggal és az iskola tantestülete is megkapott. Talán ennyi idő múltán nem sértek vele senkit, de az igazság az, hogy a másik díj Szöllősi Feri illetve volna meg és nem a tantestületet. És végül talán vele kapcsolatos le nem tagadható elfogultságom is érthető.

Szöllősi Ferencre emlékezve vissza kell térnem egy már leírt mondathoz, mert rá nagyon is utal: a dolgok valamikor megtörténnek, de nagy egyéniségek nélkül soha.

Göllesz Zoltán

Tuti tippek, rövid hírek

Tájékoztatás – Szünetelnek a személyesen igénybe vehető szolgáltatások

Tekintettel a koronavírus terjedése kapcsán szükségessé vált fokozott higiénés elővigyázatosságra, illetve a tavaszi influenzajárványra, az MVGYOSZ elnöke az alábbi intézkedéseket hozta a személyesen igénybe vehető szolgáltatások működtetésével kapcsolatban.

A Thökölly út 105. sz. alatti telephelyen működő szolgáltatások közül a hangoskönyvtár és a segédeszközbolt személyes félfogadását átmenetileg szüneteltetjük. A hangoskönyvtár igénybevételéhez ajánljuk az MVGYOSZ

Hangoskönyvtár alkalmazás használatát, melynek állománya a következő időszakban is folyamatosan gyarapodni fog. Az okostelefonnal nem rendelkező olvasók részére igyekszünk biztosítani a postai úton történő kölcsönzés lehetőségét.

A segédeszközboltból e-mailben, előre utalással van lehetőség vásárolni. Ennek folyamatáról és pontos feltételeiről hamarosan további tájékoztatást adunk az mvgyosz.hu honlapon.

Az Okosklub és a jogsegély szolgálat személyes félfogadása szintén szünetel.

A telefonos és e-mailes ügyfélszolgálat továbbra is zavartalanul működik és változatlanul éjjel-nappal elérhető a Távszem szolgáltatás is.

Az esetleges további rendelkezésekről folyamatosan tájékoztatjuk ügyfeleinket és partnereinket.

dr. Nagy Sándor elnök

A zárvatartás alatt is vásárolhat az MVGYOSZ segédeszközboltjában

Az MVGYOSZ fontosnak tartja, hogy a látássérült ügyfelek az átmeneti zárvatartás alatt is meg tudják vásárolni a szükséges segédeszközöket.

A zárvatartás átmeneti ideje alatt az alábbi módon lehet vásárolni az MVGYOSZ segédeszközboltjából:

Rendelését e-mailban adja le az mvgyosz.hu főoldalon található levelezési űrlap segítségével. A munkatársak összeállítják a számlát, melyet e-mailben megküldenek önnek. Ezt követően utalja át a számlán lévő összeget a megadott számlaszámra. Amint beérkezik a fizetendő összeg, az MVGYOSZ munkatársai postázzák a megvásárolt termékeket.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy ideiglenesen új termékeket nem áll módunkban beszerezni, így az árucikkek a készlet erejéig rendelhetőek.

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

Két év alatt kétezer könyv

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Bodor Tibor Hangoskönyvtárában szereplő állomány az eltelt két évben több művel bővült, mint az előző 10 év alatt.

Az MVGYOSZ 2018-ban ünnepelte megalakulásának századik évfordulóját. Ennek alkalmából sok új szolgáltatást vezetett be a látássérült emberek számára. Ilyen új szolgáltatás volt az online hangoskönyvtár fejlesztése is, amely 2018 őszétől érhető el az okostelefont használó látássérült személyek számára. A hangoskönyvtár abban az évben vette fel Bodor Tibor színművész nevét is, és akkor alakult meg a művész úr unokája vezetése mellett a Bodor Tibor Kulturális Egyesület.

Az egyesület elsődleges tevékenysége, hogy önkéntes felolvasók közreműködésével hangoskönyveket készítsen az MVGYOSZ hangoskönyvtára részére. A megalakulás évében azt a célt tűztük ki közösen, hogy 100 új hangoskönyvvel bővítjük a szövetség könyvtárát. Ezt a célt a Centenárium évben túlteljesítettük, mert a szeptemberi átadón több mint 150 új hangoskönyvet adtunk át a könyvtár olvasói részére. A munka természetesen nem állt meg, egyre több önkéntes jelentkezett, és egyre több új hangoskönyv készült el. Eddig több mint ezer önkéntes felolvasó csatlakozott a kezdeményezéshez, és jelenleg az egyesület már több mint 700 új könyvet készített el a könyvtár részére.

Az új felolvasások mellett a szövetség munkatársai és önkéntesei elkezdtek a régi állományt is feldolgozni. A kazettáról digitalizált könyveket újból meg kell hallgatni, ismét meg kell vágni, mert a digitalizálás során sok esetben nem figyeltek arra, hogy fejezetek szerint legyenek megvágva a könyvek, illetve a felvétel zajos, rossz minőségű. Pillanatnyilag 10 fő munkálkodik azon, hogy a korábban felolvasott művek is megfelelő minőségben és minél előbb online is elérhetőek legyenek. Az eltelt két év alatt a hangoskönyvtár állományának felét már online is hozzáférhetővé tettük. A 4250 hangoskönyvből és a 350 rádiójátékból jelenleg már kétezer mű szerepel az online hangoskönyvtárban. A munka nem áll meg, továbbra is dolgozunk azon, hogy minél több új és régi műhöz hozzáférjenek az olvasni szerető látássérült emberek.

Munkánk eredményességét és társadalmi hasznosságát kiválóan jelzi, hogy az online hangoskönyvtár csaknem ezerfős olvasótábora hétről hétre bővül, amit hűségese olvasóinknak ezúton is köszönünk. Illetve nagyon hálásak vagyunk a visszajelzésekért, melyeket a könyvek meghallgatása során észlelnek és megküldenek nekünk a mentor@mvgysz.hu e-mail címre. Ezzel sokat segítenek nekünk abban, hogy az állomány minél hibátlanabb legyen, és a következő olvasónak tökéletesebb élményt adjon a könyv.

Köszönjük, hogy ön is velünk olvas!

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

Módosult a rezsitalvány felhasználhatóságának határideje

Egy február 19-én hatályba lépett jogszabály-módosításnak köszönhetően került megint napirendre a rezsitalvány.

Amint arról korábban már részletes tájékoztatást adtunk, 2019 szeptemberében kapták meg 9000 Ft értékben az utalványt mindazok, akik ellátásuk révén arra jogosultak voltak. Akkor még arról számolhattunk be, hogy az utalványt 2020. március 31-éig lehet felhasználni áram-, illetve gázzámla kiegyenlítésére. A most kihirdetett módosítás oly módon változtatta meg az utalvány felhasználásának határidejét, hogy azt 2020. május 31-éig meghosszabbította.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

A SozialMarie társadalmi innovációs díj 2020-as jelöltjei között a Távszem

A SozialMarie pályázatán azokat a projekteket díjazták, melyek egy-egy hátrányos helyzetű társadalmi csoport életminőségének javítását támogatják innovatív eszközökkel és közösségi megoldásokkal. Idén az MVGYOSZ Távszem szolgáltatása is a jelöltek között van.

A SozialMarie programban évről évre kipróbált, bevált, hatékony társadalmi innovációkat keresnek Közép- és Kelet-Európa minden szektorából. Az idén már tizenhatodik alkalommal átadandó díjat a 15 legjobb társadalmi innováció veheti át 2020. május 1-jén Bécsben. Az első három helyezett 15.000 euró, 10.000 euró és 5.000 euró díjazásban részesül, míg további 12 díjazott projektenként 2.000 euró elismerést kap. Emellett egy közönségdíjat is kiosztanak 1000 eurós támogatási összeggel.

A Távszem szolgáltatás közel 300 magyar, szlovák, cseh, horvát, osztrák és szlovén pályázat közül került a 34 legjobb projekt közé, melyek esélyesek a SozialMarie társadalmi innovációs díjának elnyerésére.

A Távszem jelölti bemutatása az alábbi linken érhető el:

www.sozialmarie.org/hu/projects/8005

A közönségszavazás április elején indul, melynek részleteiről folyamatosan tájékoztatást adunk.

Frissült a Távszem alkalmazás

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Távszem alkalmazása frissült a felhasználók visszajelzése alapján.

A Távszem alkalmazás mind iOS, mind Android rendszeren frissült az elmúlt napokban. Az MVGYOSZ 2019. július 16. óta folyamatosan gyűjtötte a felhasználók észrevételeit és kéréseit az alkalmazás használhatóságával kapcsolatosan. A fejlesztők elkészítették a Távszem alkalmazás frissített változatát, melyet már le is lehet tölteni az áruházakból. A felhasználók egyik kérése az volt, hogy a videóhívás alatt a képernyőn lehessen látni a képet, amit az operátor a kamerán keresztül lát. Ez a funkció elérhető a hívás alatt és az „Előnézeti kép kikapcsolva” gomb alatt lehet megtalálni. A funkció alapból ki van kapcsolva, de a hívás alatt a felhasználók be tudják kapcsolni.

iOs frissítések:

- login képernyőn a VoiceOver felolvassa a logót
- login képernyőn, ha a törzsszám nincs kitöltve, most már helyesen a törzsszámot hiányolja
- nagy betűméretnél nem csúszik szét a képernyő
- az előzmények törölhetőek a lejátszás oldalról

Android főbb változások:

- a login képernyőn a VoiceOver felolvassa a logót
- a felolvasási sorrend bejárása módosításra került
- 'gomb' megnevezések kiegészítése a Talkback számára
- arculati elemek középre igazítása, teljes szélességre (sorkizárt)
- az előzmények törölhetőek a lejátszás oldalról

Köszönjük, hogy ön is értékelte a Távszem alkalmazást!

dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető

Kutyások figyelem!

Többeknek okozott gondot, hogy – a nem teljesen egyértelmű jogi szabályozás miatt – vakvezető kutyájukat az egészségügyi intézményekben nem látták szívesen, adott esetben pedig oda a „néglábúakat” be sem engedték. Ezt a problémát orvosolja egy jogszabály-módosítás.

Jelenleg a segítő kutya – köztük a vakvezető kutya - gazdájával a lakosság előtt elzárt területek kivételével az 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) 4. § f) pontja szerinti közszolgáltatást nyújtó szervek, intézmények, szolgáltatók területére és egyéb, mindenki számára nyitva álló létesítménybe bemehet, ott tartózkodhat. Ott tartózkodáson természetesen a kutyával való közlekedést is érteni kell (27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet.)

A kutya tehát gazdájával együtt tartózkodhat – egyebek mellett – a közforgalmú tömegközlekedési eszközökön, üzletben, ideértve az élelmiszert árusító üzletet és a vendéglátó üzletet is, bevásárlóközpontban, piacon, oktatási, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben, hivatalokban, közfürdő területén, állatkertben, stb.

Bár az egészségügyi szolgáltatás is közszolgáltatásnak minősül, mégis több ízben előfordult, hogy a vakvezető kutyát az egészségügyi intézmények területére nem engedték be, illetve ott nem látták szívesen, annak ellenére, hogy egyik esetben például gazdája épp az adott intézmény munkavállalója volt. Ennek oka feltehetően azon szabályozásbeli hiányosságban is keresendő, mely alapján a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról rendelkező törvény szerint az egészségügyi szolgáltatás is közszolgáltatásnak minősül, ugyanakkor a fent említett SZMM-rendelet látogatható helyszíneket rögzítő, egyébként csak példálózó felsorolása az egészségügyi intézményt nem tartalmazta. Bejelentések alapján az alapvető jogok biztosa is vizsgálta a segítő kutyákra vonatkozó most részletezett szabályozásbeli anomáliát, mellyel kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy az ebben a formában megnehezíti az irányadó rendelkezések megfelelő értelmezését, alkalmazását.

A 2020. február 9-étől hatályos, egyes szociális és fogyatékosügyei tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2020. (II. 6.) EMMI rendelet 22. §-ában foglalt módosító rendelkezés ezt a problémát kívánta orvosolni, amennyiben a segítő kutyával látogatható helyszínek között mostantól az egészségügyi intézmények is szerepelnek.

Összegezve: a szabályozás most már egyértelmű abban a tekintetben, hogy a segítő kutya gazdájával együtt az egészségügyi intézménybe is bemehet, ott tartózkodhat.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota

Mi történt a kutyaiskolában?

Az év első, sikeres közlekedésbiztonsági vizsgáját tette Mayer Mónika forgalmas budapesti útvonalon Mokka nevű vakvezető kutyájával. Gratulálunk a párosnak és további balesetmentes közlekedést kívánunk!

Köszönjük Papp Bélának a kölyöknevelői munkát!

Vizsgabíróink voltak: Hajdu Mária, Juhászné Mályi Edit és Bajnóczy Enikő.

Kiképző: Németh Ágnes.

Schiff Mónika VKK vezető

Okosmorzsák

Optikai karakterfelismerés a Jaws programmal

Gyakran találkozhatunk olyan fájlokkal, amelyeket nem, vagy csak nehezen tudunk elolvasatni képernyőolvasó szoftverrel. Íme, néhány hasznos tipp, amelyet érdemes kipróbálni az ilyen esetekben.

Tipikusan ilyenek a PDF fájlok, amelyeknek van egy úgynevezett kereshető változata – ezt könnyedén felolvasathatjuk bármelyik képernyőolvasóval. A másik változat már problémás, mert ebben a típusú PDF fájlban képként szerepel a szöveg. Ezzel nem lehet alapesetben dolgozni. Ekkor jön jól a Jaws program OCR szolgáltatása, amely a képen szereplő szöveget képes felismerni, és a látássérült felhasználó számára olvashatóvá tenni.

Ha olyan fájlal van dolgunk, amelyet nem tudunk felolvasatni, használhatjuk az insert+szóköz, majd az o betűt – mint optikai karakterfelismerés –, végül a d betűt. Ebben az esetben a Jaws az aktuálisan megnyitott dokumentumot próbálja meg olvashatóvá tenni. Sikeres felismerés esetén az eredmények nézetben lehet olvasni a felismert szöveget.

Ugyanezzel az OCR szolgáltatással lehetőség van szkennerről dokumentumot is beolvasatni. Az insert+szóköz, o, majd a betűt kell használni. Ha van szkennert telepítve, akkor pár gombnyomás után a Jaws elindítja a szkennert, majd tájékoztat arról, hogy a beolvasott lap tájolása megfelelő-e, vagy sem. Ha nem, akkor is lehet jó felismerési eredményt kapni, de ha sok hiba van a felismertetett oldalon, érdemes újraszkenelni helyes tájolás használatával.

A következő billentyűparancsok használhatóak még OCR esetén:

- INSERT+SZÓKÖZ, O, A: Kép felismerése kameráról vagy szkennerről beolvasva.
- INSERT+SZÓKÖZ, O, F: Aktuálisan kijelölt képfájl felismerése.
- INSERT+SZÓKÖZ, O, D: Az aktuálisan megnyitott PDF dokumentum felismerése.
- INSERT+SZÓKÖZ, O, W: Az aktuális alkalmazás fókuszban lévő ablakában végez karakterfelismerést.
- INSERT+SZÓKÖZ, O, S: A teljes képernyőn végez karakterfelismerést.
- INSERT+SZÓKÖZ, O, C: Az éppen kijelölt vezérlőelemen, például grafikus feliratú gombon végez karakterfelismerést.
- INSERT+SZÓKÖZ, O, Q: Megszakítja a karakterfelismerést, ha az már folyamatban van.
- INSERT+SZÓKÖZ, O, KÉRDŐJEL: Tájékoztatást ad a karakterolvasási rétegen elérhető parancsokról.

Bővebb információt a Jaws főablakába lépve az insert+j paranccsal, majd a súgó menü Jaws súgótémák lehetőséget választva kaphatunk. A súgó egyik fejezete az optikai karakterfelismerés.

Berkó Norbert

Főképernyő elrendezésének testre szabása iPhone készüléken

Az Okosklub alkalmakon gyakran hangzik el a kérdés, hogy lehet-e módosítani az iPhone főképernyőjének elrendezését?

Természetesen lehet – az Apple cég programozói ebben az esetben is maximálisan szem előtt tartották a VoiceOver felhasználók igényeit. A főképernyő elrendezésének megváltoztatásához elsőként lépünk ki a főoldalra a főgomb megnyomásával, újabb készülékeken pedig a főgomb megnyomására szolgáló kézmozdulat segítségével. Ismét felfelé vagy lefelé söpréssel keressük meg az „x húzása” lehetőséget, ahol x az ikonunk nevét jelenti.

Ha egyszerre több ikont is mozgatni szeretnénk, megkeressük a következő ikont, és függőleges legyintéssel a „hozzáadás a húzási munkamenethez” lehetőséget választjuk. Nagyon fontos, hogy képernyő szerkesztése közben a főgombot nem szabad megnyomni, mert a telefon kilép a szerkesztési módból.

Háromujjas jobbról balra legyintéssel tudunk a következő képernyőre lépni, balról jobbra 3 ujjal az előző képernyőre léphetünk. Ha megtaláltuk azt az ikont, amely mellé a húzott ikont vagy ikonokat le szeretnénk tenni, akkor lefelé vagy felfelé söpréssel egy ujjal kiválaszthatjuk, hogy az ikon elé vagy után szeretnénk-e letenni a húzási folyamatban részt vevő alkalmazásainkat. Ha egy alkalmazás ikonját már kijelöltük húzásra, a következő ikonon állva az egyujjas függőleges söprésnél szerepelni fog, hogy „új mappa létrehozása a következőkkel: x és y”, ahol x és y a két ikonunk nevét fogja jelenteni.

Berkó Norbert

Társas barangoló

Kapitány a fedélzeten 1. rész

„Navigare necesse est, vivere non est necesse”, azaz „Hajózni muszáj, élni nem.

Amikor először léptem egy vitorlás fedélzetére, magam sem gondoltam, hogy mennyire igazzá válik számomra ez a mondás, avagy, hogy mennyire

meghatározó lesz az életemben ez a hobbi, szenvedély, vagy nevezhetjük akár életmódnak is.

A családban korábban senki nem hajózott, még csak komolyabb utazásokról sem hallhattam a családi összejöveteleken, így aztán már azzal is különcként számítottam, hogy rádióamatőrként mindenféle átlag turista célpontjaként fel nem vetődő helyekre utazgatok, vagy épp szervezek expedíciókat. A hajózás egy természetközeli balatoni kedvtelészként indult, tetszett a fedélzet ringása, a hajótesten loccsanó víz, a susogó nádas, vagy a köteleken fütyülő szél hangja, a fehér vitorla és a kék víz látványa, az a bizonyos hangulat, amivel egy vitorlaskikötő a maga zajaival, atmoszférájával a Balaton partján elvarázsolja az embert. Majd jött a tenger; a végtelen, csillogó, kék víz és a kecses, fehér hajó, a fényes csörlőre tekeredő, sótól merev kötelek, a vitorlát feszítő, vagy a napsütötte bőrömet cirógató szél, a kormány remegése, ahogy a 20 tonnás jármű életre kel és hasítja a vizet, csendben és tisztán, pusztán a széllel hajtva. Fenséges érzés, de egyben felelősség is, hisz a szél és a hullámok ereje megkérdőjelezhetetlen, a hajó maga, ami egy összetett szerkezet, és mint ilyen, folyamatos figyelmet, gondoskodást és karbantartást igényel, mint ahogy a legénység is, a társak, akikkel együtt szállunk hajóra. Ugyanakkor a szabadság, a felszabadultság és az utazás élménye, fűszerezve a fedélzeti beszélgetésekkel, a helyben fogott hal, vagy a helyi piacon beszerzett alapanyagok elkészítésének illatával, örömeivel, kulináris gyönyörével.

Amikor rádióamatőr expedíciókra mentünk mindig gondosan megterveztünk mindent; az utazást, az ott tartózkodást és a hazautazást is. Jobbára csak magunkra és az általunk odaszállított készülékekre és technikai eszközökre számíthattunk, hisz épp azért számítottak különlegesnek az általunk meglátogatott helyek a rádiósok számára, mert elszigetelt, technikailag elmaradottabb, ritkán lakott helyek révén nem termelték ki a hobbinkat űző, műszakilag felkészült szakembereket. Az expedíciók során megszerzett műszaki tapasztalatok és mentalitás nagyszerű alapokat jelentettek számomra a hajós életem során.

Alig két évvel azután, hogy először vitorláztam a Balatonon, mint vendég egy hajón, azon kaptam magamat, hogy a Magyar Jacht Akadémián megszereztem a III. osztályú tengeri hajóvezetői képesítést, és nem várt elismerésként felkértek, hogy a rádióamatőr tapasztalataimat is kamatoztatandó szálljak be az oktatásba. Így lettem a biztonsági és vészhelyzeti rádiókommunikációs tanfolyamok egyik oktatója, majd később az iskola vezetőjével karöltve segíthettem kidolgozni egy megújított tananyagot és az ehhez kap-

csolódó vizsgarendszert. Ottani tevékenységem csúcsaként egy valódi rádiókból kialakított szimulátort is felépítettem, miközben sorra elvégezve a fedélzeti tréningeket, tantermi képzéseket és hajózási gyakorlatokat, végül I. osztályú kapitányi végzettséget és tapasztalatot szereztem. Így lettem négy év alatt balatoni kezdő vitorlázóból képzett tengeri kapitány.

Meghívók, közlemények, hirdetések

Pályázatot hirdetett a Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány

A Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány meghirdette 2020. évi pályázatát. A maximálisan elnyerhető támogatási összeg 2020-ban 300.000 Ft., a pályázatok benyújtási határideje május 4.

Az alapítvány az alábbi konkrét célokat támogatja, feltéve, hogy azok megvalósítása 2020-ban folyamatban van, vagy legalább elkezdődik:

a) lakásvásárlás, lakáson fennálló tulajdonközösség megszüntetése, lakáscsere;

b) lakás építése, bővítése;

c) lakás felújítása, tatarozása;

d) illetve az ezekkel összefüggésben felvett bankhitel kiváltása, csökkentése.

Pályázatot nyújthat be az az életvitelszerűen Budapesten élő vak nagykorú személy, aki vakok személyi járadékára, illetve fogyatékosági támogatásra való jogosultságát igazolni tudja és a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének bármely fővárosi illetőségű tagegyesületének a tagja.

Pályázni írásban, az erre a célra rendelkezésre álló adatlap kitöltése útján lehet. Ebben a pályázónak részletesen, dokumentumokkal is alátámasztva ismertetnie kell a megvalósítandó konkrét célt és meg kell jelölnie az igényelt pénzösszeget. Ismertetni szükséges továbbá mindazokat a körülményeket, amelyeket a támogatásra való rászorultság alátámasztásához fontosnak tart (a jelenlegi lakáskörülményeit, családi helyzetét, vagyoni és jövedelmi viszonyait stb.).

A szükséges adatlap, illetve a nyilatkozatok letölthetők az alapítvány honlapjáról:

<http://vaklakas.hu/?page=hirek&azon=11>

A pályázat látássérültek számára akadálymentes elektronikus adatlapon is benyújtható, mely szintén letölthető a fenti linkről. Az elektronikus formában kitöltött pályázatokat – csatolva a szükséges mellékleteket is – az info@vaklakas.hu címre kell megküldeni.

A kézzel írott, papír alapon elkészített pályázatokat tagsági jogviszonytól függően a megfelelő budapesti MVGYOSZ tagegyesülethez kell benyújtani.

Benyújtási határidő: 2020. május 4. hétfő.

A fenti információk tájékoztató jellegűek, a sikeres pályázás érdekében kérjük, mindenképpen tanulmányozzák át a részletes pályázati felhívást.

Érzékenyít a VGYKE

A Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesületének (VGYKE) közleménye

A Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete fantasztikus évet zárt. Tapasztalati szakértői a hét minden napján járták Budapest utcáit, keresték és kutatták a látássérülteket, hogy számukra segítséget nyújtsanak a mindennapokban. Az érdekképviselő mellett az egyesület célja a látássérült és látó emberek együttélésének zökkenőmentessé tétele.

Fodor Ágnes, a VGYKE elnöke: Rendkívül büszke vagyok arra a profi szakmai munkára, melyet munkatársaimmal immár 16 éve végzünk itt a közép-magyarországi régióban. Az elmúlt évek is bizonyítják, mennyire szükség van az áldozatos és kitartó munkára. A hivatástudat, a professzionális munka meghozta gyümölcsét.

Tavaly összesen 275 alkalommal 7124 embertársunkat érzékenyítettük, pontosan: 234 alkalommal tartottunk óvodai és iskolai szemléletformálást, ahol 4623 óvodás vagy általános iskolás gyermeket sikerült közelebb vinni a látássérültek világához. 41 alkalommal pedig 2501 felnőttnek mutattuk meg, hogyan lehet együtt élni a látássérültséggel.

A VGYKE civilszervezői 243 alkalommal szerveztek minőségi szabadidős, sport, vagy kulturális programot összesen 3289 személynek. A többnyire családi hangulatú, ám színvonalas klubdelutánok és érdekes, színvonalas kirándulások között még mindig a narrált színházi előadások a legnépszerűbbek.

További információ: <https://www.vgyke.com/kozossegi-klubok/rendezvenyeink/>

VGYKE Sajtóiroda

http://os.mti.hu/hirek/150451/a_vakok_es_gyengenlatok_kozep-magyarorszag_i_regionalis_egyesuletene_kozlemeny_e

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Thököly út 105..**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

TÁJÉKOZTATÓ A KORONAVÍRUSSAL KAPCSOLATBAN

VIGYÁZZUNK IDŐS SZERETTEINKRE!

Idősebb szeretteink jobban ki vannak téve a koronavírus-fertőzés kockázatának. Ezért most hozzájuk fordulunk néhány fontos tanáccsal. Ezekkel jelentősen csökkenthető a fertőzés veszélye.

- Kerüljék azokat a helyeket, ahol sokan vannak, különösen a zárt tereket, a csoportos rendezvényeket és lehetőség szerint a tömegközlekedést is!
- Kerüljék az érintkezést lázas betegekkel, vagy olyan hozzátartozóval, aki köhög, tüsszög, lázas!
- Mossanak rendszeresen kezet, és szellőztessenek gyakran!
- Kerüljék az üdvözlés szokásos formáit, a pusztit, az ölelést és a kézfogást!
- Egyenek sok gyümölcsöt, zöldséget és vitamindús ételeket!
- Ha tüneteik vannak (pl.: láz, száraz köhögés, izomfájdalom), akkor ne személyesen, hanem telefonon jelentkezzenek a házi orvosuknál!

Fontos, hogy a családtagok is jobban figyeljenek idős hozzátartozóikra. Segíthetik őket bevásárlással, vagy a rendszeresen szedett gyógyszereik beszerzésével. Ha valamely családtag korábban fertőzött területen járt, most lehetőség szerint kerülje az érintkezést idősebb szüleivel, nagyszüleivel!

TEGYÜNK KÖZÖSEN AZ EGÉSZSÉGÜNKÉRT!

Bővebb információk: koronavirus.gov.hu